

Erika Montonen

Korkeakouluopiskelijoiden lasten- hankinnan aikeet ja esteet naisen hedelmällisyyden näkökulmasta

Scoping-katsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kätilö YAMK

Kätilötyön kehittämisen ja johtamisen tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

27.5.2025

Tiivistelmä

Tekijä:	Erika Montonen
Otsikko:	Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aikeet ja esteet naisen hedelmällisyyden näkökulmasta. Scoping-katsaus.
Sivumäärä:	39 sivua + 3 liitettä
Aika:	27.5.2025
Tutkinto:	Ylempi AMK-tutkinto
Tutkinto-ohjelma:	Kätilötyön kehittämisen ja johtamisen tutkinto-ohjelma
Ohjaaja:	Lehtori, TtT Maija-Riitta Jouhki

Lastenhankinnan lykkääminen on maailmanlaajuisesti yleistynyt ilmiö, johon arvellaan vaikuttavan naisten lisääntyvät korkeakouluopinnot ja tavoitteet edetä uralla ennen perheen perustamista. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aikeita ja esteitä, ja samalla kartoittaa opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuutta. Opinnäytetyön tavoitteena on tunnistaa tekijät, jotka ovat yhteydessä ilmiöön lykätä lastenhankintaa vasta opiskeluaikojen jälkeen. Tämä hyödyttää löytämään keinot, joilla lastenhankintaa voitaisiin tukea naisen hedelmällisimmässä iässä eli alle 30-vuotiaana. Opinnäytetyön aihe on saatu Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta.

Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena scoping-menetelmällä. Tiedonhaku suoritettiin Cinahl-, PubMed- ja ProQuest Central -tietokannoissa. Aineisto koostui 13 kansainvälisestä tutkimusartikkelista. Tutkimukset olivat pääosin poikkileikkaustutkimuksia, jotka toteutettiin korkeakouluopiskelijoille verkkokyselyllä kuvaamaan opiskelijoiden lastenhankinnan aikeita ja esteitä, selvittämään asenteita perheen perustamisesta ja vertamaan nais- ja miessukupuolten vastauksia keskenään, ja arvioimaan hedelmällisyystietoisuuden tasoa. Aineisto ja siitä saadut tulokset taulukoitiin.

Tuloksissa todettiin, että suurin osa opiskelijoista haaveilee lasten saamisesta tulevaisuudessa ja he toivovat kahta lasta. Opiskelijat kuitenkin suunnittelevat perheen perustamista vasta noin 30-vuotiaana, jolloin hedelmällinen aika lastenhankinnalle voi loppua kesken. Lastenhankinnan esteiksi opiskelijat kokevat uratavoitteet, huolen taloudellisesta tilanteesta ja keskeneräiset opinnot. Opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso on puutteellinen ja he aliarvioivat iän vaikutuksen tärkeimpänä tekijänä naisen hedelmällisyyden heikentymiselle. Hedelmällisyystietoisuutta tulee lisätä, jotta tuettaisiin nuorten aikuisten tietoisia ja oikea-aikaisia valintoja perhesuunnittelussa, ja näin ehkäistäisiin tahatonta lapsettomuutta. Lisäksi tasa-arvoiseen työkuultuuriin on kiinnitettävä huomiota, ja yhteiskunnan on pyrittävä sosiaalisilla ja taloudellisilla avuilla luomaan suotuisat olosuhteet perheen perustamiselle.

Avainsanat: korkeakouluopiskelijat, naisopiskelijat, lastenhankinnan aikeet, lastenhankinnan esteet, hedelmällisyystietoisuus

Tämän opinnäytetyön alkuperä on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

Abstract

Author: Erika Montonen
Title: Intentions and Barriers to Childbearing Among Highly Educated Students From the Perspective of Female Fertility. Scoping review.
Number of Pages: 39 pages + 3 appendices
Date: 27 May 2025

Degree: Master's Degree in Midwifery
Degree Programme: Master's Degree Programme in Development and Leadership of Midwifery Care
Instructor: Maija-Riitta Jouhki, (Senior Lecturer)

The delay in childbirth is a global phenomenon, presumed to be influenced by the increasing number of women pursuing higher education and career goals before having children. The purpose of this Master's Thesis was to describe the intentions and barriers faced by highly educated students regarding family planning, and to investigate their status of fertility knowledge. The aim of this thesis is to identify the reasons why students postpone family formation after graduation, thereby recognizing how to support family formation during a woman's most fertile years. The subject of this thesis was provided by the Finnish Institute for Health and Welfare.

This Master's Thesis was conducted as a scoping review. The databases used for research included Cinahl, PubMed and ProQuest Central. The data comprised of 13 international studies. The methods were predominantly cross-sectional studies conducted through questionnaires administered to university or college students. The questionnaires explored the intentions and barriers to childbearing, views on family planning, compared responses between sexes, and evaluated the status of fertility knowledge. The studies and results were presented in tabular form.

The results of this thesis indicate that the majority of highly educated students hope to have children in the future, typically planning to have two children. However, they intend to have their first child in their thirties, which can lead to unintentional infertility. The barriers to family formation experienced by students include career goals, concerns about financial stability, and unfinished studies. The status of fertility knowledge among students is inadequate. They underestimate the impact of age on a woman's fertility, which is the most significant factor in fertility decline. The conclusion of this thesis is that it is crucial to increase the fertility knowledge of young adults to ensure well-timed and informed decisions in family planning. Additionally, society must focus on promoting equality in the workplace, and creating favorable conditions for family formation through social and financial support.

Keywords: university student, college student, female student, childbearing intentions, delay of childbearing, family planning, fertility knowledge

The originality of this thesis has been checked using Turnitin Originality Check service.

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Yhteiskunnalliset muutokset ja ilmiöt lastenhankinnassa	6
2.1	Synnyttäjien keski-ikä nouseminen ja sen vaikutukset	6
2.2	Syntyvyyden aleneminen Suomessa	7
2.3	Naisen hedelmällisyys	8
2.4	Nuorten aikuisten hedelmällisyystietoisuus	9
2.5	Lastenhankinnan lykkääminen maailmanlaajuisena ilmiönä	10
2.6	Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aiheet ja esteet Suomessa	12
3	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset	13
4	Opinnäytetyön toteutus	13
4.1	Scoping-katsaus menetelmänä	13
4.2	Aineiston hakustrategia	15
4.3	Aineiston keruu ja valinta	16
4.4	Aineiston esittely ja analyysi	18
5	Tulokset	19
5.1	Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aiheet	19
5.2	Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan esteet	23
5.3	Korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso	24
6	Pohdinta	26
6.1	Tulosten tarkastelu	26
6.2	Luotettavuus	31
6.3	Eettisyys	32
6.4	Johtopäätökset ja kehittämissuhteet	33
	Lähteet	35
	Liitteet	
	Liite 1. Aineiston haun kuvaus PRISMA 2020 flow -kaaviolla	
	Liite 2. Taulukko opinnäytetyössä käytetystä aineistosta	
	Liite 3. Tutkimuksissa nousseet keskeisimmät löydökset	

1 Johdanto

Synnyttäjien keski-ikä Suomessa on ollut nousussa 1980-luvulta lähtien (Roustaei & Räisänen & Gissler & Heinonen 2019). Keski-ikä nousee yhä ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tilastojen mukaan kaikkien synnyttäjien keski-ikä vuonna 2023 oli 31,8 vuotta ja ensisynnyttäjien keski-ikä oli 30,2 vuotta. Tämän seurauksena myös syntyvien lasten lukumäärä on tasaisessa laskussa. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024d.) Synnyttäjien keski-ian nouseminen on vahvasti yhteydessä syntyvyyden laskeamiseen, koska iän myötä riskit raskaus- ja synnytyskomplikaatioille lisääntyvät ja vaikuttavat raskauden lopputulemaan. Tällä on suora seuraus yksilön lapsilukumäärään ja samalla väestön kokonaishedelmällisyyslukuun. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024a.)

Naisen hedelmällisin ikä on 20–25-vuotiaana. Munasarjojen reservi lähtee hiljalleen laskuun yleensä 30 vuoden iässä, jolloin myös munasolujen laatu heikkenee. Hedelmällisyystason alenemisen kiihtymisvauhti on yksilöllistä, mutta merkittävin notkahdus tapahtuu keskimäärin 37 ikävuoden jälkeen. (Tiitinen 2022a.) Iän lisäksi hedelmällisyyteen vaikuttavat elintavat kuten ylipaino, tupakointi ja seksitautien aiheuttamat jälkiseuraukset (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 57). Perussairaudet, kuten epilepsia, diabetes, tulehdukselliset suolistosairaudet ja keliakia voivat vaikuttaa hedelmällisyyteen heikentävästi, ja tärkeää on saada sairaudet hoitotasapainoon ennen raskauden yrittämistä. Kaikista hedelmällisyyteen vaikuttavista tekijöistä munasolujen vanheneminen on naisen hedelmällisyyttä heikentävin tekijä. (Tiitinen 2022b.)

Aika lastensaannille voi loppua kesken ja tahattoman lapsettomuuden riski kasvaa, mikäli lastenhankintaa lykätään reippaasti yli 30 ikävuoden, koska naisen hedelmällisyyden aikaraja tulee vastaan. Tämä tarkoittaa sitä, että kahden syntyneen lapsen lukumäärä yhtä naista kohtaan, mikä on tavoitelukema ylläpitääkseen Suomen väestöä, tulee epätodennäköisemmäksi. (Roustaei ym. 2019.) Mitä myöhemmäksi lastenhankinnan lykkaa, sitä pienemmäksi yksilön lapsiluku jää, mutta siitä huolimatta nuoret aikuiset mieltävät ihanteellisen iän vanhemmuuteen vasta yli 30-vuotiaana (Rotkirch & Tammisalo & Miettinen & Berg 2017: 18, 64). Lastenhankintaa on tietoisesti lykätty yhteiskunnallisista asenteista ja muutoksista johtuen, koska naisten rooli muun muassa työelämässä on parantunut, jonka seurauksena yhä useampi nainen hankkii korkeakoulu-

tutkinnon. Yleisenä lastenhankinnan lykkäämisen syynä on kouluttautuminen ja työase-
man vakiinnuttaminen. Myös tietämättömyyttä hedelmällisyyden rajoista ja liian optimis-
tista luottoa lääketieteen apukeinoihin esiintyy naisten kesken. (Balasch & Gratacós
2011.) Nuorten aikuisten hedelmällisyystietoisuuden taso on puutteellinen ja hedelmäl-
lisyysneuvonta olisi syytä liittää osaksi terveydenhuollon palveluita. Suomessa korkea-
kouluopiskeluajat ovat pitkiä ja suurin osa harkitsee lastenhankintaa vasta valmistumi-
sen jälkeen. Korkeasti koulutetut naiset jättävät muita herkemmin perheen perustami-
sen parhaan hedelmällisen iän jälkeiselle ajalle. (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 29,
31.)

Tämän opinnäytetyön aiheena on kuvata korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan
aiheet ja esteet sekä kartoittaa heidän hedelmällisyystietoisuutensa taso. Tässä opin-
näytetyössä hedelmällisyyttä käsitellään naisen näkökulmasta.

2 Yhteiskunnalliset muutokset ja ilmiöt lastenhankinnassa

2.1 Synnyttäjien keski-ikä nouseminen ja sen vaikutukset

Synnyttäjien keski-ikä nousee kaikissa Pohjoismaissa ja tällä hetkellä jo joka neljäs
synnyttäjä Suomessa on yli 35-vuotias. Iäkkäiden eli yli 35-vuotiaiden synnyttäjien
esiintyvyys on korkeampi Suomessa verrattuna muihin Pohjoismaihin. (Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos 2024a.) Keskimäärin ensisynnyttäjien keski-ikä on 30,2 vuotta ja
kaikkien synnyttäjien keski-ikä on 31,8 vuotta (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024d).

Iäkkääksi synnyttäjäksi määritellään 35 vuotta tai sitä vanhempi nainen, koska silloin
riskit raskaus- ja synnytyskomplikaatioille kasvavat. Synnyttäjän korkealla iällä voi olla
haitallisia vaikutuksia sekä omaan että sikiön tai vastasyntyneen terveyteen. Iäkkäällä
synnyttäjällä on suurempi riski joutua keisarileikkaukseen ja raskauden aikaisia kuole-
mia esiintyy enemmän vanhempien naisten kesken verrattuna nuorempiin naisiin.
(Bayrampour & Heaman & Duncan & Tough 2012.) Korkea ikä lisää terveydellisiä ris-
kejä raskausaikana, kuten diabetesta, raskausmyrkytystä ja verenpaineen nousua. Iäk-
käillä synnyttäjillä esiintyy enemmän verenvuotokomplikaatioita synnytysten yhtey-
dessä, koska vanhemmilla naisilla havaitaan yleisemmin monisikiöraskauksia ja poik-
keavaa istukan muodostumista tai kiinnittymistä. Vaikeat verenvuotokomplikaatiot voi-
vat johtaa kohdun poistoon. (Balasch & Gratacós 2011.) Korkea ikä lisää riskiä kesken-

menolle ja ennenaikaiselle synnytykselle, ja sikiöillä on suurempi todennäköisyys epämuodostumille. Lisäksi iäkkäiden synnyttäjien vastasyntyneet tarvitsevat useammin tehostettua hoitoa synnytyksen jälkeen kuin nuorempien synnyttäjien vastasyntyneet. (Bayrampour ym. 2012.) Suomessa joka viides nainen joutuu keisarileikkaukseen ja keisarileikkauksia tehdään 15 % useammin iäkkäille kuin nuoremmille synnyttäjille. Synnytysten käynnistymisiäkin on tehty aiempaa enemmän edellisiin vuosiin verrattuna, ja synnytyksen käynnistäminen on yleisempää ensisynnyttäjillä ja 40 vuotta täytäneillä. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2022.)

Lastenhankinnan lykkääminen yli 35-vuotiaaksi vaikuttaa raskauskomplikaatioiden ja synnytysten huonojen lopputulemien lisäksi yksilön lapsilukuun ja väestön kokonaishedelmällisyyslukuun (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024a). Ikä on yksi merkittävimmistä syistä tahattomaan lapsettomuuteen, johon tehokkaimmattaan lääketieteelliset apukeinot eivät auta, jos munasolujen laadussa on ehtinyt tapahtua heikkenemistä. Valitettavasti jotkut naiset lykkäävät lastenhankintaa luottaen ylioptimisesti saatavilla oleviin hedelmöityshoitoihin, eivätkä välttämättä ole tietoisia biologisista rajoitteista kohdistuen hedelmällisyyden aikaikkunaan. (Balasch ja Gratacós 2011.) Mitä myöhemmäksi lastenhankinnan lykkää, sitä pienemmäksi lapsiluku jää. Syntyvyyden alenemisen yksi tärkeimmistä vaikuttajista on se, että ensimmäisen lapsen saaminen jätetään myöhemmälle iällä. (Rotkirch & Tammissalo & Miettinen & Berg 2017: 18.)

2.2 Syntyvyyden aleneminen Suomessa

Suomi on osa vauraiden maiden väestömuutosta ja väestön lastenhankinta on murroksessa, sillä syntyvyys on ollut jyrkässä laskussa 2010-luvulta lähtien (Syntyvyyden tutkimusverkosto (Synty) 2024). Virallisten perinataalilastojen mukaan Suomen syntyvyys koki vuonna 2022 suurimman notkahduksen kaikista Pohjoismaista viimeisen 50 vuoden aikana. Pohjoismaissa syntyi vuonna 2022 noin 265 000 elävää lasta, josta laskettuna syntyvyys oli 8,3 % vähemmän edeltävään vuoteen verrattuna. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024b.) Tuoreimpien eli vuoden 2023 perinataalilastojen mukaan Suomen syntyvyys on yhä matalampi kuin edeltävänä vuotena. Suomessa syntyi vuonna 2023 yhteensä 43 705 lasta, joka on 3 % vähemmän verrattuna vuoteen 2022. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024d.) Alustavien tietojen mukaan syntyvyys on jatkanut laskuaan vuonna 2023 kaikissa muissakin Pohjoismaissa, lukuun ottamatta Norjaa (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024a), mutta todellinen toteuma julkaistaan lopullisessa tilastoraportissa keväällä 2026 (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024b).

Syntyvyys koki Suomessa toiveikkaan toipumisen vuosien 2019–2021 aikana, mutta vaikutus oli vain hetkellinen, minkä epäillään johtuneen koronapandemian rajoitteista, kun perheenjäsenet joutuivat sulkeutumaan koteihinsa (Rotkirch 2022).

Suomessa on alhaisin kokonaishedelmällisyysluku Pohjoismaihin verrattuna, joka oli luvultaan vain 1,32 vuonna 2022 (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2024b). Kokonaishedelmällisyysluku tarkoittaa syntyvien lasten odotettua lukumäärää yhtä naista kohden elämänsä aikana. Luku saadaan, kun tarkastellaan hypoteettisella seurantatutkimuksella 1000 hedelmällisessä iässä olevaa naista ja heille syntyneiden lasten lukumäärää, ja oletetaan että kaikki naiset ovat elossa koko hedelmällisen ikänsä. Vastalukuna verrataan syntyneiden lasten lukumäärää naisia kohden, jotka ovat jo hedelmällisen ikänsä ohittaneet ja saavuttaneet vaihdevuotensa. Jotta Suomessa pysyisi väestöjakauma tasapainossa ja väestömäärä samana, tulisi jokaisen naisen synnyttää 2,1 lasta elämänsä aikana. (Roustaei ym. 2019.)

Kuolleiden henkilöiden lukumäärä on ollut suhteessa suurempi syntyviin henkilöihin nähden vuodesta 2016 lähtien. Jos tilanne pysyy samana, lähtee Suomen väestönkasvu laskuun 2030-luvulla, mikä aiheuttaa epäsuhtaa julkisten taloustulojen ja -menojen välillä, ja mikä taas vaikuttaa erityisesti eläkejärjestelmään. Syntyvyyden nostaminen olisi suositeltava tavoite, mutta tilannetta yritetään parantaa vaihtoehtoisesti maahanmuutolla. Täytyy muistaa, että lisääntyminen on jokaisen ihmisoikeus eikä velvoite, joten tarkoituksenmukainen lapsettomuus on hyväksyttävää. Toisaalta jokaista lasta toivovaa nuorta aikuista tulisi tukea sosiaalisesti ja mahdollisuuksien mukaan myös lääketieteellisesti, jotta henkilökohtaisesti toivottu lapsilukumäärä täyttyy. (Sorsa 2020: 15–19.) Tahattoman lapsettomuuden määritelmänä on se, kun pariskunta on yrittänyt lasta tuloksetta vähintään vuoden ajan sisältäen säännöllisiä, suojaamattomia yhdyn- töjä. Maailmanlaajuisella tasolla noin joka kuudes henkilö kärsii tahattomasta lapsettomuudesta. (World Health Organization 2024.)

2.3 Naisen hedelmällisyys

Naiselle muodostuu tietty määrä alkumunarakkuloita jo ennen syntymää äitinsä kohdussa. Naisen hedelmällisyyden lähtötaso on jo tuolloin määritelty, eikä munasarjojen alkumunarakkulavarastoa kerry enää lisänevissä määrin elämänsä aikana. Sikiölle kehittyy alkuun 1–2 miljoonaa munarakkulan alkua, jotka solukuoleman myötä vähenevät jo ennen syntymäänsä raskauden puolesta välistä lähtien. Murrosiän saavutettuaan,

munarakkuloiden määrä on vähentynyt jo keskimäärin 400 000 tasolle. Tämän jälkeen pieni määrä munarakkuloista häviää joka kuukautiskierrossa. (Tiitinen 2023.)

Nainen saavuttaa sukukypsyytensä 10–16 vuoden iässä, jolloin kuukautiset alkavat. Joka kuukautiskierrossa alkaa kasvamaan vaihteleva määrä alkumunarakkuloita, joista yleensä yksi munarakkula valikoituu ja jatkaa kasvuaan kypsyttämään munasolua. Muut munarakkulat surkastuvat pois. Munasolun irtoaminen, eli ovulaatio, tapahtuu yleensä kerran kuussa, kun murrosiän alkuun kuuluva kuukautisten epäsäännöllisyys on jäänyt pois. Säännöllinen kuukautiskierto, joka on normaalisti pituudeltaan 24–38 päivän pituinen, kertoo siitä, että ovulaatio todennäköisesti tapahtuu joka kierrossa. Kuukautiset epäsäännöllistyvät vaihdevuosien lähestyessä, joka naisilla tapahtuu keskimäärin 51 vuoden iässä. Hedelmällisyyden taso laskee arviolta 10 vuotta ennen kuin kuukautiset loppuvat kokonaan. (Tiitinen 2023.)

Nainen on hedelmällisimmässä iässään 20–25-vuotiaana. Hedelmällisyyden tason lasku on yksilöllistä, mutta kaikilla alkaa näkyä laskemisen merkkejä 30-vuotiaana. Laskevaan hedelmällisyyden tasoon vaikuttaa munasarjareservin alenemisen lisäksi munasolujen ikääntyminen, joka vaikuttaa niiden laatuun. (Tiitinen 2022a.) Munasarjojen hiipumiseen vaikuttavat perinnölliset tekijät ja ulkoiset tekijät, kuten tupakoiminen ja huono ravinto (Tiitinen 2023). Merkittävin notkahdus hedelmällisyyden laskussa tapahtuu keskimäärin 37 vuoden iässä (Tiitinen 2022a). Munasolujen vanhenemisella on heikentävin vaikutus naisen hedelmällisyyteen (Tiitinen 2022b).

2.4 Nuorten aikuisten hedelmällisyydestietoisuus

Kansainvälisten ja suomalaisten tutkimusten mukaan nuorilla aikuisilla ei ole riittävästi hedelmällisyydestietoisuuden tasoa. Isolla osalla ei ole tietämystä siitä, mitkä asiat vaikuttavat hedelmällisyyden tasoon ja sen laskemiseen. Suomalaisessa tutkimuksessa kävi ilmi, että kuudesosalle yliopistossa opiskelevilla naisille tuli yllätyksenä, että lisääntyminen on huomattavasti vaikeampaa yli 35-vuotiaille kuin 25-vuotiaille. Iän myötä laskevan hedelmällisyyden lisäksi nuorten aikuisten on syytä kiinnittää huomioita myös elintapoihin, kuten ylipainoon, tupakointiin ja seksikäyttäytymiseen. (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 29, 57.) Klamydiainfektio on maailmanlaajuisesti kiistatta yksi merkittävimmistä haitallisista tekijöistä hedelmällisyyteen, mutta joka olisi ennaltaehkäistävässä tietoisuuden lisäämisellä ja turvallisella seksikäyttäytymisellä (den Heijer ym. 2019).

Näistä syistä THL:n seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelman 2014–2020 mukaan nähdään tärkeänä, että nuorten aikuisten hedelmällisyysneuvontaa Suomessa lisättäisiin osaksi terveydenhuollon palveluita. Hedelmällisyysneuvonta nähdään jokaisen oikeutena saada oikeaa ja ajan tasalla olevaa tietoa omasta lisääntymisterveydestä. Parantamalla väestön tietoisuutta siitä, mitkä asiat vaikuttavat hedelmällisyyteen ja mitkä ovat mahdolliset seuraamukset lastenhankinnan lykkäämisestä, tuetaan yksilöiden harkittuja päätöksiä lisääntymisessä. (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 28–29, 60–61.)

2.5 Lastenhankinnan lykkääminen maailmanlaajuisena ilmiönä

Lastenhankinnan lykkääminen on maailmanlaajuisesti todettu ilmiö ja globaali kokonaisedelmällisyysluku on laskenut merkittävästi (OECD 2024: 14). Lastenhankinnan lykkäämisen on arveltu johtuvan yhteiskunnallisten muutosten ja muuttuneiden asenteiden johdosta, sekä sosiaalisista että luonnollisista selittävästä syistä (Rotkirch & Tammisalo & Miettinen & Berg 2017: 21–24). Luonnollinen selitys on, että eliniänodote on pidentynyt, jonka myötä elämän tapahtumat siirretään myöhemmälle iälle, kuten avioidutaan, ja perinteisen ajatusmallin mukaisesti mietitään lastenhankintaa vasta avioliitossa (Bayrampour ym. 2012). Suuren Yhdysvaltalaisen tutkimuksen mukaan (n = 38 500) noin 62 % kaikista raskaana olevista naisista olivat myös naimisissa, ja iäkäämmistä raskaana olevista naisista, avioliitossa olevien osuus oli 77 %. Tutkimuksessa kävikin ilmi, että yli 35-vuotias nainen on raskaaksi tulemisen hetkellä todennäköisemmin naimisissa kuin nuorempi synnyttävä, joten tästä voi varovasti päätellä, että myöhemmässä iässä avioliittoon astuminen vaikuttaa myös lastenhankinnan siirtymiseen myöhempään elämänvaiheeseen. (Maloney & Abresch & Grimm & Lyons & Tibbits 2021.) Ehkäisykeinot ovat nykyään tehokkaita ja saatavilla, joka jo itsessään kontrolloi syntyvyyttä (Balasch & Gratacós 2011). Sosiaalisesti on nyky-yhteiskunnassa hyväksyttävää, että lastenhankinta ajoitetaan myöhempään elämänvaiheeseen ja perheko on aiempaa pienempi (Bayrampour ym. 2012).

Monet naiset lykkäävät lastenhankintaa tarkoituksen mukaisesti lähemmäs 40 vuoden ikää luottaen siihen, että lääketieteen hedelmöityshoidoilla voidaan sivuuttaa iän myötä tulevat haasteet laskevassa hedelmällisyydessä. Merkittävänä myötävaikuttajana lastenhankinnan lykkäämiseen on korkeakouluttautuminen ja työelämässä eteneminen korkeampiin tehtäviin. (Bayrampour ym. 2012.) Pohjoismaissa synnyttäjien keski-ikä on

noussut koulutustaustastaan huolimatta, mutta ensimmäisen lapsen saamisen lykkääminen korostuu korkeakoulutettujen naisten ryhmässä (Roustaei ym. 2019). Elinajanodotteen pidentyminen heijastuu siihen, että nuoret aikuiset elävät nuoruuttaan pidempää. Nuoret aikuiset pääsevät työelämään kiinni vasta myöhemmässä aikuisuudessa, koska tutkinnon suorittaminen vie enemmän aikaa. Suomessa usea nuori pitää yhden tai kahden vuoden pituisen välivuoden ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen ja korkeakoulusta valmistutaan myöhempään verrattuna muihin Euroopan maihin. Monet jatkavat opintojaan maisteri- ja osa tohtorivaiheeseen asti. Tutkinnon valmiiksi saaminen onkin paljon merkittävämmässä roolissa lastenhankinnan ajoittamisessa kuin ikääntyminen. Valmistumisen jälkeen nuorten aikuisten on arveltu haluavan vakiinnuttaa työasemaansa ja taloudellista tilannettaan ennen perheen perustamista. Työttömyys onkin todettu olevan yksi suurimmista tekijöistä lastenhankinnan lykkäämiseen selittäväksi syyksi Suomessa. Kiinnostavaa kuitenkin on se, että matalasti koulutettujen naisten pidentäpäikäinenkaan työttömyys ei johtanut lastenhankinnan lykkäämiseen myöhemmälle iälle. (Miettinen 2023: 23, 29, 78–81.)

Parisuhteen muodostaminen ei ole vähentynyt ajan saatossa, vaikka lastenhankinnan ajankohta on siirtynyt. Sen sijaan parisuhteissa arvostetaan kahdenkeskistä aikaa ennen lapsia, joten parisuhteessa vietetään kauemmin aikaa kahdestaan suhteen solmisesta lastenhankintaan. Osa parisuhteista ehtii kariutua ennen lastenhankinnan ajankohtaa. (Rotkirch & Tammissalo & Miettinen & Berg 2017: 19–20.) Lastenhankinnan ajoittamiseen vaikuttaa oleellisesti parisuhteen tila, jossa kunnioitetaan toisen haluja ja aikomuksia perhesuunnittelussa. Yhä enemmän pariskunnista pohtii lastenhankinnan vaikutuksia parisuhteen hyvinvointiin ja harkitsevat vaihtoehtoja perhe- ja työelämän yhdistämiseksi. (Miettinen 2023: 23.) Väestöliiton toteuttamassa Perhebarometritutkimuksessa haastateltiin 19–33-vuotiaita nuoria aikuisia ja kysyttiin heidän näkemyksiään optimaalisesta ajankohdasta ryhtyä lastenhankintaan. Haastatteluissa nousi vaakan parisuhteen tärkeys ja ihanteellista olisi, että pariskunta olisi ehtinyt jo muutaman vuoden asua yhdessä ennen lapsen tuloa. Tämä nuorten aikuisten mukaan vähensi riskiä siihen, että parisuhde kariutuisi lastenhankinnan jälkeen. Oma henkinen valmius ja kokemus omasta riittävästä kypsydestä vanhemmuuteen nähtiin merkittävänä asiana tarkoittaen, että elämä on riittävästi asettunut ja rauhoittunut, jotta kykenee laittamaan lapsen tarpeet etusijalle. Monet pitivät lastenhankinnan rajapyykkinä 30 vuoden ikää, jolloin suunnitelmia tulisi tehdä ensimmäisen lapsen hankinnalle. Aivan viimeisenä takarajana vanhemmuuteen pidettiin 40–45 vuoden ikää. Toisaalta nuorempi ikä vanhemmuudessa nähtiin myönteisemmässä valossa verrattuna vanhempaan

ikään, jotta voimavarat riittäisivät lapsen kasvatukseen eikä lapsikaan joutuisi myöhemmin kärsimään iäkkäämmästä vanhemmasta ja olisi isovanhempia vielä elossa. (Rotkirch & Tammissalo & Miettinen & Berg 2017: 60–66.)

Kukaan yllä mainitussa Väestöliiton Perhebarometritutkimuksessa haastateltavista nuorista aikuisista ei hankkisi lasta opiskeluaikana, vaikka monet tunsivat jonkun, joka oli yhteensovittanut vanhemmuuden ja opiskelun, eivätkä välttämättä itsekään pitäneet sitä mahdottomana yhtälönä. Taloudellinen vakaus tuntui olevan yhtenä tärkeimpänä tekijänä lastenhankinnan mahdollistamiselle, jotta pystyisi tarjoamaan lapsilleen turvallisen kasvuympäristön harrastuksineen. Tämä luonnollisesti johtaa siihen, että työelämässä halutaan kerryttää omia taloudellisia varoja ja vakiinnuttaa työasemaa opiskeluajan jälkeen. (Rotkirch & Tammissalo & Miettinen & Berg 2017: 60, 62–64.)

2.6 Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aiheet ja esteet Suomessa

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmaan pohjautuvan oppaan mukaan Suomen korkeakouluopiskelijoista, mukaan lukien kaikki ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa opiskelevat, vain 7 % on hankkinut lapsia opiskeluaikana, vaikka kahdella kolmesta korkeakouluopiskelijoilla on vakituinen parisuhde. Tästä tarkennettuna 30–34-vuotiaista noin puolella ammattikorkeakoulussa opiskelevilla naisilla oli lapsi hankittuna, mutta yliopistossa opiskelevilla naisista vain noin joka kolmannella. Tämä tarkoittaa sitä, että suurin osa korkeakouluopiskelijoista ryhtyy lastenhankintaan vasta siinä vaiheessa, kun hedelmällisin ikä on jo ohitettu. Toisaalta korkeakouluopiskelijoille suoritetun terveystutkimuksen mukaan, kolmasosa yliopistopiskelijoista on vielä epävarmoja haluavatko lapsia koskaan. (Klemetti & Raussi-Lehto 2016: 31.)

Korkeakouluopiskelijoiden vanhemmuuden ja opiskelun yhteensovittamisesta on tehty pro gradu -tutkielma vuonna 2017, mutta muuten aihetta on aiemmin tutkittu Suomessa melko vähäisesti. Tutkielman pääaineistona oli 18–34-vuotiaille korkeakouluopiskelijoille suoritettu terveystutkimus vuonna 2016, joka tehdään joka neljäs vuosi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimesta. (Salminen 2017.) Tuorein kysely on julkaistu vuodelta 2024 ja uusimmat tulokset julkaistiin vuoden 2024 syksyn ja alkukevään 2025 välisenä aikana. Kyselyn tulokset huomioidaan tässä opinnäytetyössä pohdinnan osiossa

vertaillakseen Suomen korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aikeita opinnäytetyössä tehtyihin löydöksiin muualta maailmalta. (KOTT 2024.) Salmisen tutkielman tulosten mukaan lapsettomien naisopiskelijoiden merkittävimiksi lastenhankinnan esteiksi opiskeluaikana koettiin keskeneräiset opinnot (85 % vastaajista), haluttomuus sitoutua pieniin lapsiin, halu edetä uralla valmistumisen jälkeen, halu tehdä muita kiinnostavia asioita ja epävarmuus siitä, miten saa perhe-elämän ja opinnot yhteensovitettua keskenään. Vastaajista 67–85 % oli edellä mainittujen tekijöiden kannalla. Muita koettuja esteitä, joista yli puolet vastaajista olivat samaa mieltä, olivat oma tai perheen taloudellinen tila, tunne omasta kypsymättömyydestä tai liian nuoresta iästä vanhemmuutta ajatellen ja haluttomuus perhevapaan aiheuttamaan opintojen katkeamiseen. (Salminen 2017.) Vuoden 2024 korkeakouluopiskelijoiden terveyskyselyssä enemmistö naisopiskelijoista pitää edelleen keskeneräisiä opintoja suurimpana esteenä lastenhankinnalle (KOTT 2024).

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aiheet ja esteet. Opinnäytetyön tarkoituksena on myös kartoittaa opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuutta.

Tavoitteena on tunnistaa tekijät, jotka ovat yhteydessä ilmiöön lykätä lastenhankintaa vasta opiskeluajan jälkeen. Tämä hyödyttää löytämään keinot, joilla lastenhankintaa voitaisiin tukea naisen hedelmällisimmässä iässä eli alle 30-vuotiaana.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisia aikeita korkeakouluopiskelijoilla on lastenhankinnalle?
2. Millaisia esteitä korkeakouluopiskelijoilla on lastenhankinnalle?
3. Millaista tietämystä korkeakouluopiskelijoilla on hedelmällisyyden rajoista?

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Scoping-katsaus menetelmänä

Tämän opinnäytetyön menetelmäksi valittiin scoping-katsaus eli kartoittava katsaus. Scoping-katsaus on yksi kirjallisuuskatsauksen muoto, joita on tunnistettu olevan 14

erilaista tyyppiä (Peters ym. 2020). Kirjallisuuskatsaus on menetelmä, jolla tutkitaan muiden tekemiä alkuperäistutkimuksia. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on kerätä olemassa olevaa tutkittua tietoa yhteen, tunnistaa ja arvioida tutkimuksista saatuja tuloksia ja lopuksi tehdä niistä yhteenvetona johtopäätökset omiin ennalta asetettuihin tutkimuskysymyksiin vastaten. Scoping-katsaus kuuluu kuvailevien kirjallisuuskatsausten alaluokkaan. (Vilka 2023: 11, 21–23.)

Scoping-katsaus on kehitetty Joanna Briggs Instituutin (JBI) työryhmän tuloksena, joka on kansainvälinen, voittoa tavoittelematon organisaatio, ja jonka tarkoituksena on tuottaa näyttöön perustuvaa tietoa terveydenhuollon ammattilaisille sekä kehittää menetelmiä laadukkaasti tutkimuksen tekemiseksi (Danielsson-Ojala 2015: 120). Scoping-katsauksen pyrkimyksenä on tuottaa tietoa, lisätä ymmärrystä ja luoda yleinen käsitys aiheesta, jota ei ole aiemmin tutkittu. Tyypillistä scoping-katsaukselle on se, että kartoitetaan olemassa olevan tiedon määrä ja laatu, riippumatta siitä, ovatko tutkimukset laadukkaita tai keskeneräisiä. (Suhonen & Axelin & Stolt 2015: 10–11.) Scoping-katsauksen tavoitteena on kokonaisvaltaisesti ja laaja-alaisesti tavoittaa kaikki julkaistut ja vielä julkaisemattomat alkuperäistutkimukset ja niiden lisäksi myös kirjallisuuskatsaukset. Ajan ja resurssin puitteissa tulee selvästi nimetä mahdolliset rajoitukset tiedonhauille ja perustella asetetut rajoitukset tulosten kannalta. (Peters ym. 2020.)

Scoping-katsaus valittiin tämän opinnäytetyön menetelmäksi, koska se sopii tutkimusasetelmaan, kun aihe on monimutkainen tai monimuotoinen, ja sitä tarkastellaan monesta näkökulmasta, kuten tässäkin opinnäytetyössä haetaan vastauksia useampaan tutkimuskysymykseen. Tälle opinnäytetyölle asetetut tutkimuskysymykset ovat luonteeltaan kuvaavia ja kartoitettavia, ja aihe on ajankohtainen, mutta tutkittuna aiheena melko tuore, mitä scoping-katsauksen menetelmä tukee. Scoping-katsauksen luonteeseen kuuluu perusteellisen taustatiedon määrittely ja yhteenvedon tekeminen löydetyistä tuloksista, ja sopii erinomaisesti esimerkiksi terveydenhuollon toiminnan kehittämiseen ja terveyden edistämiseen, kun haetaan perusteita toiminnan muuttamiseksi. Scoping-katsauksella voidaan hakea vastauksia myös siihen, onko tutkimustietoa riittävästi systemaattisen katsauksen tekemiseen ja antaa ehdotuksia jatkotutkimusten tai jatkotoimien tekemiseksi. Katsauksen heikkoutena on, että tutkimusten laadun arviointia ei tehdä, ja jonka vaarana taas on, että katsauksen tekijä tekee johtopäätökset vähäisen tutkimustiedon ja puutteellisen tutkimusmenetelmien arvioinnin perusteella. (Suhonen & Axelin & Stolt 2015: 10–11.) Vaikka laadun arviointi ei kuulu scoping-katsaukseen, ylempään ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyössä laadun arvioiminen otetaan

vähintään huomioon pohdinnan osiossa kirjallisuuskatsauksen menetelmästä huolimatta.

4.2 Aineiston hakustrategia

Opinnäytetyön kohderyhmäksi tarkentui opiskelijaryhmästä korkeakouluopiskelijat. Tiedonhausta rajoittui tarkoituksenmukaisesti pois toisen asteen opiskelijat eli lukion ja ammattikoulun opiskelijat nuoren ikänsä vuoksi. Opinnäytetyöhön sopivat korkeakouluopiskelijat sen vuoksi, koska yleensä opinnot aloitetaan noin 20 vuoden iässä eli naisen hedelmällisimmässä iässä. Lisäksi korkeakouluopiskelijat ovat yleisesti elämänvaiheessa, jossa ovat suurien päätösten edessä, mille alalle kouluttautua, minne työllistyä vai keskittyäkö ensin perheen perustamiseen. Tässä opinnäytetyössä käsiteltiin yleisesti korkeakouluopiskelijoiden ajatuksia lastenhankinnasta riippumatta maantieteellisestä sijainnista, mutta kiinnostavana lisähuomiona on se, että Suomessa korkeakouluopinnot kestävät muita Euroopan maita keskimääräistä pitempään (Miettinen 2023: 29), jolla yhtenä tekijänä saattaa olla vaikutusta Suomen alhaiseen syntyvyyteen. Tässä työssä ei huomioitu miehen hedelmällisyyttä, vaan keskityttiin naisen hedelmällisyyteen ja sen tuomiin rajoitteisiin.

Hakusanat muotoituivat alla olevan taulukon (ks. kuvio 1) mukaisesti scoping-katsaukselle tyypillisellä PCC hakulausekkeella eli kohderyhmä (population), käsite (concept) ja tausta (context) (Peters ym. 2020). Tässä haussa kohderyhmän määritelmänä oli kaksi käsitettä, jotta hakutulokset kohdentuivat naispuolisiin opiskelijoihin.

Taulukko 1. Tiedonhaun hakusanat PCC-menetelmällä

P (population)		C (concept)	C (context)
student	woman	childbearing	fertility
undergraduate student	women	childbearing intentions	fertility awareness
university student	female	delayed childbearing	fertility knowledge
		parenting intentions	fertility education
		family planning	fertility plan
			female reproduction

Tiedonhaku suoritettiin Cinahl-, PubMed- ja ProQuest Central -tietokantoihin hakulausekkeella (student OR "undergraduate student" OR "university student") AND (woman OR women OR female) AND ((childbearing OR "childbearing intention*" OR "childbearing delay*" OR "parenting intention*" OR "family plan*") OR (fertility OR "fertility awareness" OR "fertility knowledge" OR "fertility education" OR "fertility plan*" OR "female reproduction"))).

Tiedonhaun rajauksena oli artikkeleiden julkaisuvuosi 2018–2024, jotta ne käsittivät edellisen tehdyn katsauksen (Salminen 2017) jälkeistä aikaa ja olivat sitä tuoreempaa tietoa. Muut asetetut rajaukset olivat englannin kieli ja vertaisarvioitu artikkeli niissä tietokannoissa, kun rajaus oli mahdollinen. PubMed-tietokannassa vertaisarvioitujen hakurajauksista ei ollut mahdollista tehdä. Alkuun oli mietinnässä, että haut olisi rajattu koskemaan Euroopan, Pohjois-Amerikan, Australian ja Uuden Seelannin maita, jotta artikkeleista nousevat tulokset olisivat mahdollisimman lähellä verrattavissa Suomen kulttuuriin ja terveydenhuoltoon. Kokeiluhakuja tehdessä lastenhankinnan lykkäämisen ilmiö osoittautui maailmanlaajuisesti ilmiöksi, eikä vain länsimaiden ongelmaksi, joten maantieteellinen rajaus päätettiin jättää pois. ProQuest Central -tietokannan haussa käytettiin lisäksi rajausta NOFT (anywhere expect full text), koska muuten hakutulokset olisivat paisuneet liiallisiin määriin.

4.3 Aineiston keruu ja valinta

Scoping-katsaukselle on kehitetty protokolla, jota noudatettiin aineiston keruussa. Aineiston keruu koostui kolmesta eri vaiheesta. Ensin tehtiin alustava tiedonhaku, jossa etsittiin sopivia sanoja hakulausekkeeseen. Toiseksi suoritettiin varsinainen tiedonhaku valmiilla hakulausekkeella valittuihin tietokantoihin, joita protokollan mukaisesti suositellaan olevan kahdesta kolmeen. (Peters ym 2020.) Tässä opinnäytetyössä käytettiin kolmea tietokantaa; Cinahl, PubMed ja ProQuest Central. Hakutuloksista artikkelit karsittiin ensin otsikoiden mukaan ja sen jälkeen tiivistelmien tarkastelun perusteella otettiin kokotekstin lukuun. Viimeiseksi katsaukseen valituista artikkeleista ja poissuljetuista kirjallisuuskatsauksista käytiin lähdeluettelot lävitse lisäaineiston löytämiseksi. (Peters ym 2020.) Aineisto kirjallisuuskatsaukseen valikoitui Joanna Briggs Instituutti -luotettavuuskriteereitä (JBI) hyödyntäen, joka on keskeinen työkalu näyttöön perustuvassa hoitotieteessä (Danielsson-Ojala 2015: 120). Artikkeleiden valinta katsaukseen tapahtui tiedonhaun sisäänotto- ja poissulkukriteereihin perustuen (katso taulukko 2). Artikkelit

tuli vastata opinnäytetyölle asetettuihin tutkimuskysymyksiin ja peilata opinnäytetyön tarkoitusta ja tavoitteita. JBI:n ohjeen mukaisesti opinnäytetyöhön kuvattiin koko tiedonhaun strategia, jotta lukija pystyy halutessaan toistamaan haun myöhemmin (Peters ym. 2020).

Taulukko 2. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit aineiston valinnassa

SISÄÄNOTTOKRITEERIT	POISSULKUKRITEERIT
Kohderyhmänä korkeakouluopiskelijat	Kohderyhmänä toisen asteen opiskelijat
Tutkimusartikkeli	Kirjallisuuskatsaus
Tutkimus vastaa opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin	Tutkimus käsittelee hedelmällisyystietoisuutta hedelmällisyyden säilyttämisen tai raskauden ehkäisyn näkökulmasta
Tutkimus käsittelee aihetta naisen hedelmällisyyden näkökulmasta	Tutkimus keskittyy miehen hedelmällisyyden näkökulmaan
Vertaisarvioitu tai tieteellisen kustantajan julkaisema tutkimus	Tutkimusartikkeli on maksumuurin takana tai ei kokotekstiä saatavilla
Englannin kieli	
Julkaistu vuonna 2018–2024	

Aineiston keruun kuvausta selkeytettiin lukijalle Prisma Flow -kaaviolla (katso liite 1), joka on paljon käytetty systemaattisissa kirjallisuuskatsauksissa, mutta soveltuu myös muihin kirjallisuuskatsaustyyppeihin (Valkeapää 2015: 64–65). JBI on kehittänyt scoping-katsaukselle Prisma Flow -kaaviosta laajemman kaavion nimeltään Prisma ScR -kaavio, jossa kuvataan tiedonhaun menettely, aineiston karsinta otsikoiden tai tiivistelmän perusteella, duplikaatit, kokotekstien valinta ja mahdolliset poimitut lisäaineistot valittujen artikkeleiden lähdeluetteloista ja lopullisen aineiston esittelyn (Peters ym. 2020).

4.4 Aineiston esittely ja analyysi

JB1 ohje antaa scoping-katsauksen tekijälle vapauden päättää oman näkemyksensä mukaan, millä tavalla tulokset taulukoidaan. Taulukoinnin tapa riippuu katsauksen ja tutkimuskysymysten luonteesta, ja laadullisissa katsauksissa on tähän eri variaatioita, mitkä asiat halutaan nostaa keskeisiksi. JB1 suosittaa, että taulukko suunnitellaan jo etukäteen ennen varsinaista tiedonhakua, joka voi myös helpottaa ja selkeyttää katsauksen tekijää, mitä aineistosta halutaan löytää vastaamaan tutkimuskysymyksiä. (Peters ym. 2020.)

Tämän opinnäytetyön aineistoksi valikoitui sisäänotto- ja poissulkukriteereiden tarkastelun jälkeen 13 artikkelia. Aineisto on kansainvälinen, ja artikkeleiden maantieteellinen sijainti jakaantui seuraavanlaisesti; kaksi (2) Etelä-Koreasta, kaksi (2) Kiinasta, yksi (1) Meksikosta, yksi (1) Argentiinasta, yksi (1) Saudi Arabiasta, yksi (1) Turkista, yksi (1) Yhdysvalloista, yksi (1) Kreikasta, yksi (1) Australiasta, yksi (1) Singaporesta ja yksi (1) artikkeli oli tehty yhteistyössä Belgian, Ruotsin ja Kreikan kesken.

Suurin osa aineiston tutkimuksista olivat poikkileikkaustutkimuksia, jotka toteutettiin ko-reakouluopiskelijoille pääosin verkkokyselyn muodossa. Kyselyiden avulla pyrittiin kuvaamaan opiskelijoiden lastenhankinnan aikeita ja esteitä, selvittämään ajatuksia perheen perustamisesta ja vertaamaan nais- ja miessukupuolen vastauksia keskenään ja arvioimaan hedelmällisyystietoisuuden tasoa.

Kyselyissä hyödynnettiin aiemmissa tutkimuksissa kehittämiä kyselypohjia, joista suosituin oli ruotsalainen kysely Swedish Fertility Awareness Questionnaire. Kyseinen kysely sisälsi yhteensä 56 kysymystä käsittäen seuraavat aihealueet; demografiset tekijät, aikeet lastenhankinnalle, lasten saamisen koettu tärkeys, menettely lapsettomuuden sattuessa omalle kohdalle, myönteisesti ja kielteisesti vaikuttavat tekijät ryhtyä vanhemmaksi, mielikuva vanhemmuudesta ja sen vaikutuksista omaan elämään, ja hedelmällisyystietoisuuden taso. (Lampic & Skoog Svanberg & Karlström & Tydén 2006.) Kyselypohjaa hyödynnettiin muissa tutkimuksissa siten, että se oli käännetty kohde- maan omalle kielelle ja muokattu sopimaan kyseiseen kulttuuriin.

Opinnäytetyöhön valittu aineisto taulukoitiin jokainen artikkeli omaksi osiokseen (katso liite 2). JB1:n suosituksen mukaisesti taulukossa eriteltiin jokaisen artikkelin tarkoitus ja tavoite, kohderyhmä ja tutkimukseen osallistuneiden määrä (n), toteutusmenetelmä,

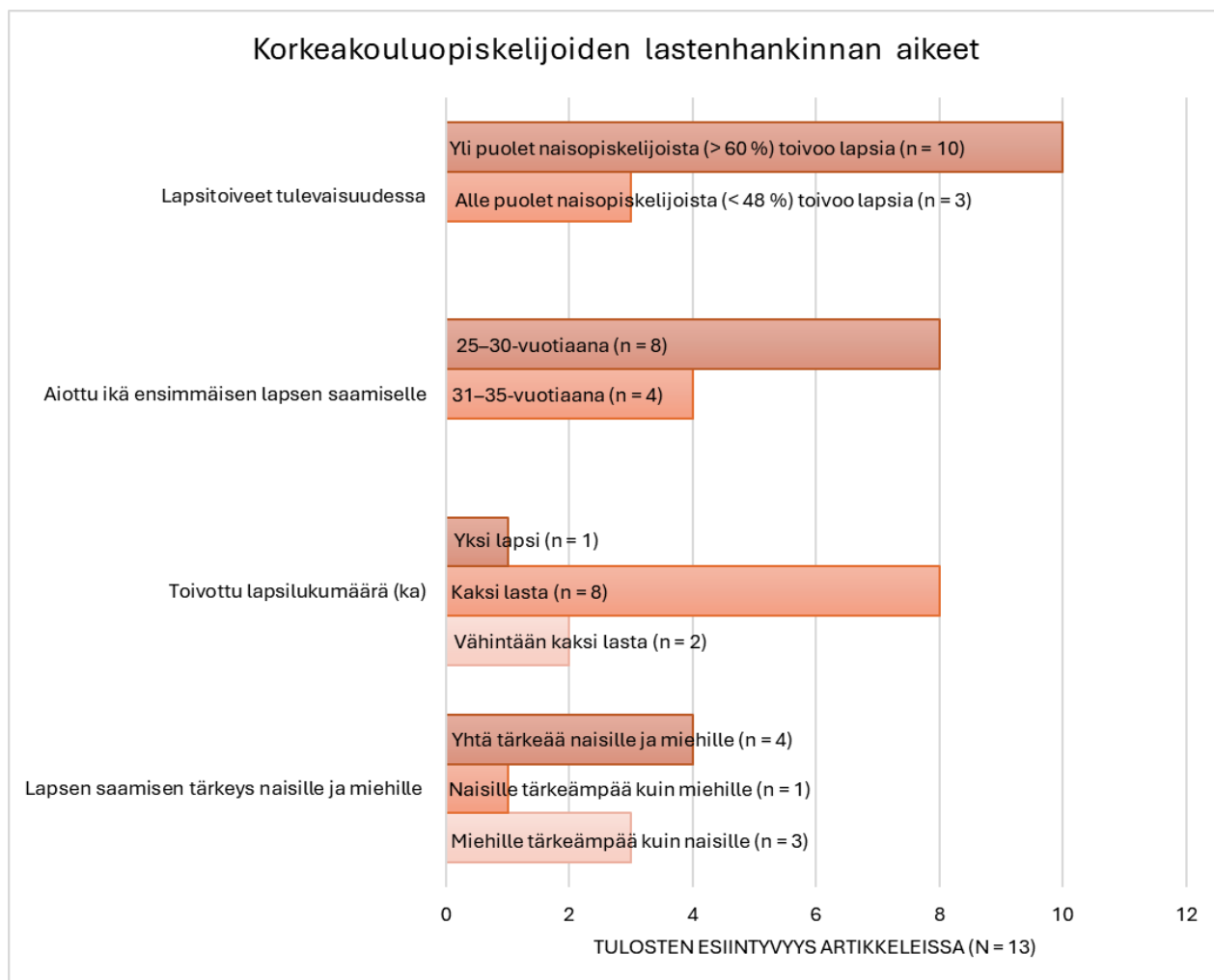
päälöydökset ja ehdotukset jatkotutkimukselle, mistä lukija saa nopeasti yleisen kuvauksen aineistosta ja sen laajuudesta. Tutkimusten tulokset vedettiin yhteen ja kirjoitettiin auki synteetiksi. (Peters ym. 2020.) Auki kirjoittamisen lisäksi keskeisimmät tulokset taulukoitiin (katso liite 3) ja esitettiin kuvioiden muodossa.

5 Tulokset

Tulokset on jaettu aihealueittain opinnäytetyön tutkimuskysymysten mukaisesti; lastenhankinnan aiheet, lastenhankinnan esteet ja hedelmällisyystietoisuuden taso. Tutkimuksista nousseet keskeisimmät löydökset ovat kuvattuna taulukon muodossa, josta lukijan on helppo nähdä yhdellä silmäyksellä, mistä artikkeleista tulokset on poimittu (katso liite 3).

5.1 Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aiheet

Opinnäytetyössä käytetyssä aineistossa ($n = 13$) tutkimusten yleisin aineiston keruutapa oli kysely, jolla tiedusteltiin korkeakouluopiskelijoiden aikeita lastenhankinnalle, aiottua ikää lastenhankinnalle, toivetta lapsilukumäärästä ja lasten saamisen koettua tärkeyttä (kuvio 1). Yhteenvedona kävi ilmi, että enemmistö korkeakouluopiskelijoista haaveili lasten saamisesta tulevaisuudessa. Suurimmassa osassa tutkimuksista ($n = 10$) todettiin, että yli puolet ($> 60\%$) naisopiskelijoista suunnitteli hankkivansa lapsia (Shin & Lee & Kim & Jo 2020; Zhou ym. 2020; Jurkowski & Manubens & Ryberg & Rossi 2021; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023; Lardou ym. 2021; Prior & Lew & Hammarberg & Johnson 2019; Delbaere ym. 2021; Tan & Pan & Xia 2023), ja vastaavasti lopuissa tutkimuksissa ($n = 3$) todettiin, että vain alle puolet ($< 48\%$) naisopiskelijoista halusi lapsia ollenkaan (Place & Peterson & Horton & Sanchez 2020; Qiao & Li & Song & Tian 2024; Kim & Kim 2023). Maat, joiden tutkimustulosten mukaan vain vähemmistö naisopiskelijoista suunnitteli lastenhankintaa, sijoituivat Meksikoon, Kiinaan ja Etelä-Koreaan (Place ym. 2020; Qiao ym. 2024; Kim & Kim 2023).

Kuvio 1. Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aiheet

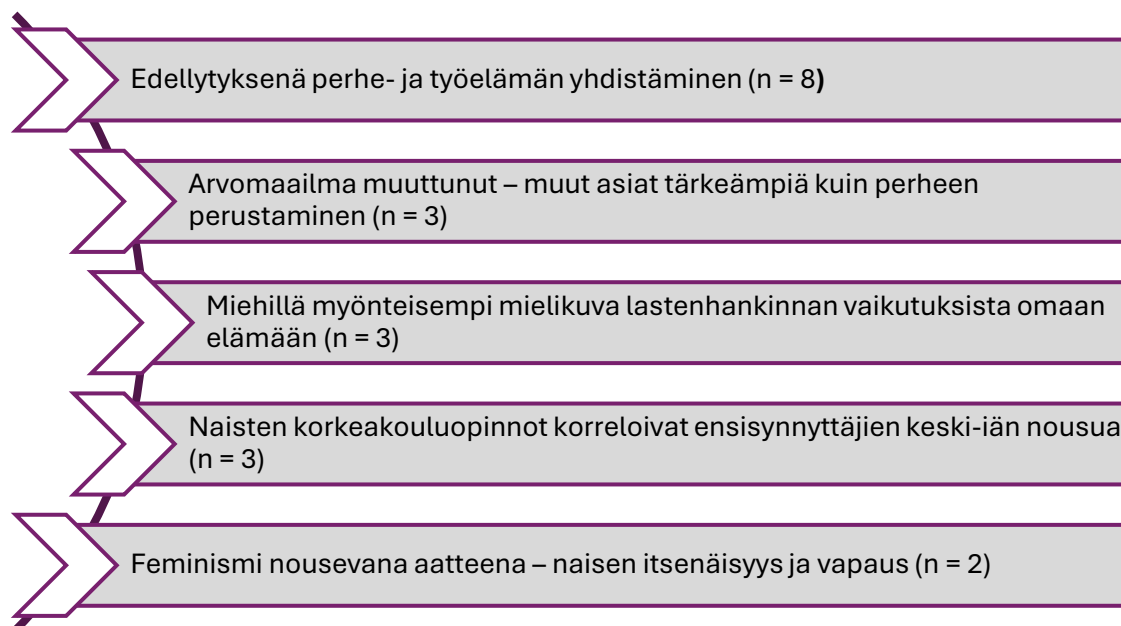
Korkeakouluopiskelijat suunnittelivat ryhtyvänsä lastenhankintaan keskimäärin 30-vuotiaana. Suurimmassa osassa tutkimusartikkeleista (n = 8) opiskelijat vastasivat aiottun iän ensimmäisen lapsen saamiselle olevan 25–30-vuotiaana (Shin ym. 2020; Place ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023; Qiao ym. 2024; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021), mutta pääpaino tässä ikähaitarissa oli lähempänä 30 kuin 25 vuotta (Shin ym. 2020; Place ym. 2020; Okine ym. 2023; Qiao ym. 2024; Delbaere ym. 2021). Neljän tutkimuksen mukaan opiskelijat suunnittelivat perheen perustamista selvästi myöhemmässä iässä, vasta 31–34-vuotiaana (Jurkowski ym. 2021; Lardou ym. 2021; Kim & Kim 2023; Tan ym. 2023).

Lapsilukumääräksi korkeakouluopiskelijat toivoivat keskimäärin kahta lasta, joka toistui useimmissa tutkimusartikkeleissa (n = 8) (Shin ym. 2020; Place ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Alfaraj ym. 2019; Lardou ym. 2021; Kim & Kim 2023; Delbaere ym. 2021;

Tan ym. 2023). Vain yhden tutkimuksen vastauksissa opiskelijat toivoivat lapsilukumääräksi vähemmän kuin kaksi lasta (Qiao ym. 2024). Kahden tutkimuksen mukaan opiskelijat toivoivat vähintään kaksi lasta tulevaisuudessa (Özerdoğan & Yilmaz 2018; Prior ym. 2019).

Tutkimuksissa vertailtiin naisopiskelijoiden ja miesopiskelijoiden lapsen saamisen koettua tärkeyttä. Neljän tutkimuksen mukaan lapsen saamisen koettu tärkeys oli yhtä tärkeää molemmille sukupuolille (Okine ym. 2023; Lardou ym. 2021; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021). Kolmen tutkimuksen mukaan lapsen saaminen oli tärkeämpää miesopiskelijoille kuin naisopiskelijoille (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Kim & Kim 2023). Sen sijaan vain yhdessä tutkimuksessa lasten saamisen koettu tärkeys todettiin olevan tärkeämpää naisopiskelijoille kuin miesopiskelijoille (Özerdoğan & Yilmaz 2018).

Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aikeisiin ja perheen perustamisen ajatukseen vaikutti sosiaalisin syihin ja henkilökohtaisiin arvoihin liittyviä tekijöitä (katso kuvio 2). Merkittävimpänä tekijänä nousi useimmissa tutkimuksissa (n = 8) perhe- ja työelämän yhdistäminen lastenhankinnan edellytykseksi (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Qiao ym. 2024; Kim & Kim 2023; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021). Tutkimuksissa nousi, että naisten korkeakouluopinnot korreloivat ensisynnyttäjien keski-ään nousua tarkoittaen, että korkeakouluopinnot altistavat lastenhankinnan lykkäämiselle (Özerdoğan & Yilmaz 2018; Qiao ym. 2024; Lardou ym. 2021). Yhdessä artikkelissa vertailtiin Kreikan nuoremman aikuisväen lastenhankinnan aikeiden eroja opintojen ja asuinsijainnin välillä. Tutkimuksen tuloksissa havaittiin selvä ero: alempaa tutkintoa opiskelevat ja maalla asuvat nuoret aikuiset ryhtyivät todennäköisemmin lastenhankintaan alle 30-vuotiaana, kuin korkeakoulututkintoa opiskelevat ja kaupungissa asuvat nuoret aikuiset. (Lardou ym. 2021.)

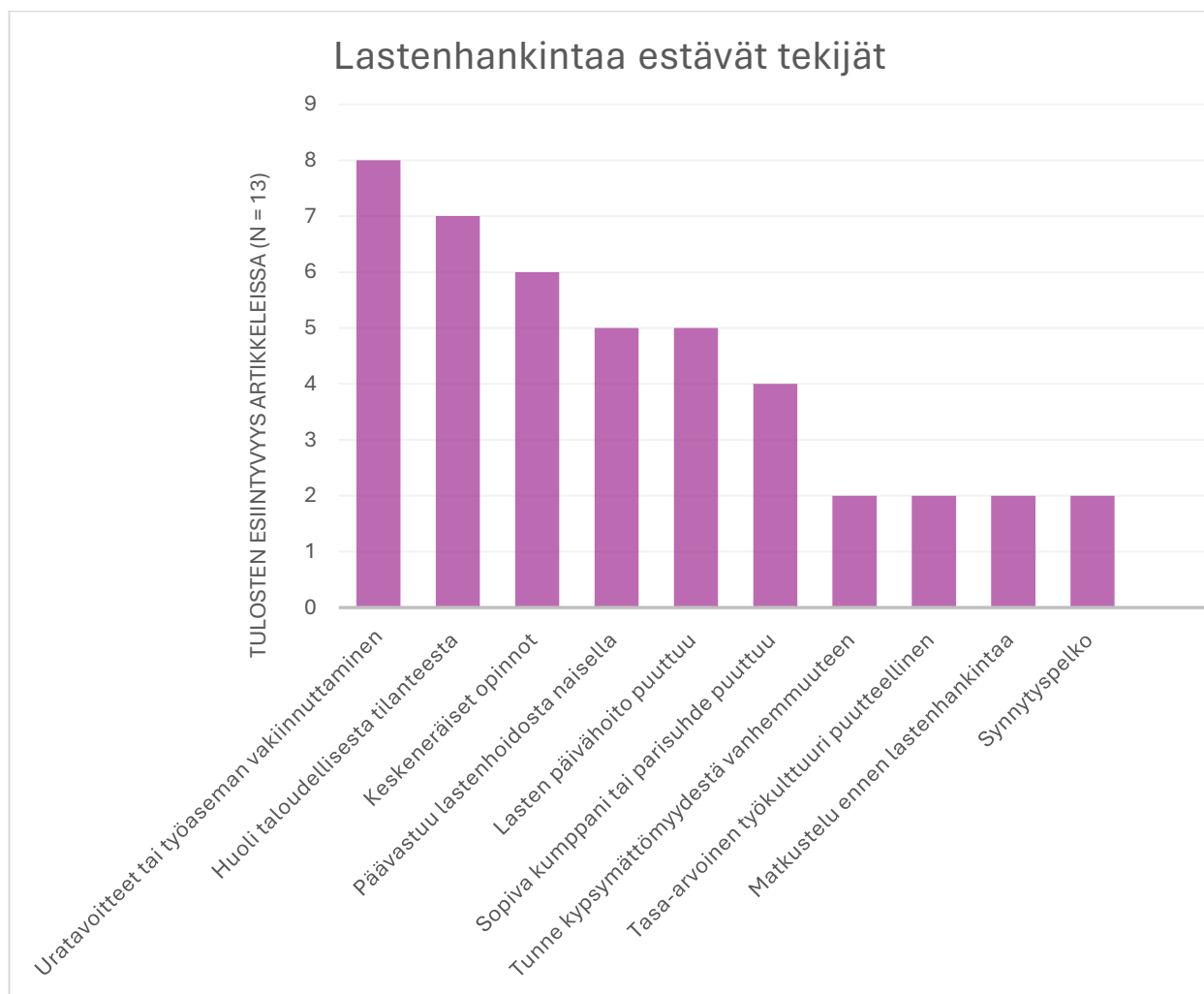

Kuvio 2. Lastenhankinnan aikeisiin vaikuttavia tekijöitä, tulosten esiintyvyys artikkeleissa (n = 13)

Korkeakouluopiskelijoiden arvomaailmassa on nähty muutoksia ja muut asiat nähdään tärkeämpinä, kuin perheen perustaminen tai suuren perheen hankkiminen, mikä voi olla ristiriidassa maan tyypillisen kulttuurin perinteisiin nähden (Place ym. 2020; Qiao ym. 2024; Kim & Kim 2023). Kiinalaisissa tutkimuksissa havaittiin, että feminismin aatteena on nostanut päätään ja naiset kokivat tärkeänä oman itsenäisyyden ja vapauden kehittää itseään muun muassa työuran saralla, ja perheen perustaminen koettiin yhdistelmänä haasteelliseksi tai rajoittavaksi yhtälöksi. Naisopiskelijat halusivat näistä vaihtoehdoista priorisoida itsensä yksilönä ylitse lastenhankinta-aikeiden. (Zhou ym. 2020, Qiao ym. 2024.) Miesopiskelijoilla todettiin olevan myönteisempi mielikuva lastenhankinnasta kuin naisopiskelijoilla, kun kyseessä oli lastenhankinnan myötä tulevat vaikutukset omaan henkilökohtaiseen elämään (Shin ym. 2020; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Kim & Kim 2023). Toisaalta havaittiin, että uskonnollisuudella ja sen tuoman yhteisön tuella oli myönteisiä vaikutuksia naisopiskelijoiden lastenhankinnan aikeisiin (Kim & Kim 2023). Turkkilaisessa kulttuurissa äitiys nosti naisen sosiaalisen aseman yhteiskunnassa ja se jäi ainoaksi tutkimukseksi, jossa naisopiskelijat nostivat lastenhankinnan koetun tärkeyden korkeammaksi kuin miesopiskelijat (Özerdoğan & Yilmaz 2018).

5.2 Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan esteet

Tutkimusten keskeisimmät tulokset korkeakouluopiskelijoiden näkemyksistä lastenhankinnan estävistä tekijöistä on kuvattu yhteenvetona kuvion muodossa (katso kuvio 3).

Kuvio 3. Lastenhankintaa estävät tekijät

Korkeakouluopiskelijoiden yleisimpänä vastauksena ($n = 8$) lastenhankinnan esteeksi nousi tutkimuksissa urahaaveet ja tavoitteet edetä uralla tai vakiinnuttaa työasema ennen perheen perustamista (Zhou ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Alfaraj ym. 2019; Okine ym. 2023; Qiao ym. 2024; Lardou ym. 2021; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021). Muita yhtä merkittäviä estäviä tekijöitä lastenhankinnalle olivat korkeakouluopiskelijoiden huono taloudellinen tilanne tai taloudellisesta tilanteesta aiheutunut huoli ($n = 7$) (Shin ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Qiao ym. 2024; Lardou ym. 2021; Kim & Kim 2023; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021) ja keskeneräiset opinnot ($n = 6$) (Shin ym.

2020; Zhou ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Okine ym. 2023; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021).

Naisopiskelijoiden vastauksissa korostui puute valtion tukemasta päivähoidosta lastenhankinnan estäväksi tekijäksi (n = 5) (Shin ym. 2020; Place ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Qiao ym. 2024; Prior ym. 2019). Yhtä usein naisopiskelijoiden vastauksissa esiintyi lastenhankinnan esteeksi se, että parisuhteessa lastenhoidon päävastuu oli naisella työelämässä olemisesta huolimatta. Tämä nähtiin kulttuurisidonnaiseksi asiaksi, jossa miehiin ei kohdistunut samaa olettamusta tai vastuuta lastenhoidosta kuin naisilla. (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Özerdoğa & Yilmaz 2018; Qiao ym. 2024; Kim & Kim 2023.) Naisopiskelijat kokivat työelämän ja lastenhoidon yhdistämisen ajatuksena kuormittavaksi, ja heillä heräsi huoli ajan ja jaksamisen puutteesta kasvattaa lapsia (Kim & Kim 2023; Qiao ym. 2024). Tasa-arvoisessa työkuultuurissa havaittiin puutteita naisten näkökulmasta (Place ym. 2020; Qiao ym. 2024). Kahdessa tutkimuksessa mainittiin pelko synnytystä kohtaan naisopiskelijoiden lastenhankinnan esteeksi. Toisessa näistä artikkeleista synnytyspelon lisäksi estäväksi syyksi kerrottiin olevan olematon äitiysterveysterveysthuolto. (Qiao ym. 2024; Delbaere ym. 2021.)

Tutkimusten mukaan (n = 4) korkeakouluopiskelijoilla ei ollut sopivaa kumppania tai tasapainoista parisuhdetta, minkä vuoksi ei voinut ajatella ryhtyvän lastenhankintaan. Tasapainoiseksi parisuhteeksi opiskelijat määrittelivät, että kumppani olisi huolehtivainen, jonka kanssa kykenisi jakamaan vastuuta perheen perustamista ajatellen. (Shin ym. 2020; Jurkowski ym. 2021, Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021.) Korkeakouluopiskelijat kokivat riittämätöntä kypsyyden tunnetta kuvitella itseään vanhempana (Shin ym. 2020; Prior ym. 2019). Samalla halu matkustella ja kerryttää muita elämäkokemuksia ennen lastenhankintaa nähtiin opiskelijoiden kyvyttömyytenä sitoutua vanhemmuuteen (Alfaraj ym. 2019; Prior ym. 2019). Nykyajan ympäristölliset ja eettiset periaatteet painoivat eurooppalaisten korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan esteinä (Delbaere ym. 2021).

5.3 Korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso

Opinnäytetyön aineiston yhteenvedona voi todeta, että korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso on yleisesti puutteellinen (katso kuvio 4). Useimmiten aineistossa (n = 6) korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso luokiteltiin matalaksi (Shin ym. 2020; Place ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Özerdoğan & Yilmaz 2018;

Okine ym. 2023; Kim & Kim 2023), viidessä artikkelissa opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso oli kohtalainen (Zhou ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Lardou ym. 2021; Prior ym. 2019; Tan ym. 2023) ja vain yhden artikkelin mukaan opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso todettiin riittäväksi (Delbaere ym. 2021). Opiskelijat, joiden hedelmällisyystietoisuuden taso oli hyvä, olivat lääketieteen opiskelijoita (Delbaere ym. 2021).

Korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuus

- Matala hedelmällisyystietoisuuden taso (n = 6)
- Kohtalainen hedelmällisyystietoisuuden taso (n = 5)
- Hyvä hedelmällisyystietoisuuden taso (n = 1)
- Puutteellista hedelmällisyystietoisuutta tehdä oikea-aikaisia tai tietoisia valintoja lastenhankinnan eteen (n = 11)
- Yleisimpänä hedelmällisyystietoisuuden lähteenä joko media tai verkosta hankittu tieto (n = 3)

Arvio naisen iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen

- Naisen ikää aliarvioitiin hedelmällisyyttä alentavaksi tekijäksi (n = 7)
- Merkittävä osa opiskelijoista (31,1–78 %) arvioi hedelmällisyyden laskevan merkittävästi 40 ikävuoden jälkeen (n = 4)
- Yli puolet opiskelijoista arvioi hedelmällisyyden laskevan merkittävästi 45 ikävuoden jälkeen (n = 2)
- Liiallinen luotto lääketieteen apuihin lapsettomuuden sattuessa tai ylioptimistiset arviot hedelmöityshoitojen tehokkuudesta (n = 7)
- Harhaan johtavat mediatiedotteet julkisuuden naisista, jotka saaneet lapsen 40–50-vuotiaana voivat vaikuttaa virheellisesti nuorten aikuisten käsityksiin hedelmällisyydestä (n = 2)

Kuvio 4. Korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso, tulosten esiintyvyys artikkeleissa (n = 13)

Lähes kaikkien artikkeleiden mukaan (n = 11) korkeakouluopiskelijoilla havaittiin olevan riittämätöntä hedelmällisyystietoisuutta tehdä harkittuja ja oikea-aikaisia valintoja perhe-suunnittelussa (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Place ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023; Lardou ym. 2021; Kim & Kim 2023; Prior ym. 2019; Tan ym. 2023). Hedelmällisyystietoisuuden lähteenä opiskelijat mainitsivat koulusta saatua tietoa yleisimmin mediasta tai verkosta hankitun tiedon (Zhou ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Prior ym. 2019). Huolestuttavasti todettiin, että harhaan johdattelevat mediatiedotteet julkisuuden naisista, jotka ovat saaneet lapsen yli 40-vuotiaana, ovat voineet virheellisesti korostua nuorten aikuisten käsityksissä naisen hedelmällisyydestä (Okine ym. 2023; Prior ym. 2019).

Naisen ikää korkeakouluopiskelijat eivät kyenneet tunnistamaan merkittävimpana uhkana hedelmällisyyden alenemiselle. Opiskelijat osasivat nimetä iän muiden riskitekijöiden joukossa, kuten elämäntavat ja päihteen, mutta naisen iän heikentävä vaikutus hedelmällisyyteen aliarviotiin useammassa artikkelissa ($n = 7$). (Shin ym. 2020; Place ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023; Tan ym. 2023.) Merkittävä osuus korkeakouluopiskelijoista, jonka osuus vaihteli tuloksissa 31,1–78 % välillä, uskoi naisen hedelmällisyyden lähtevän laskuun vasta 40 ikävuoden jälkeen (Place ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023). Kahdessa artikkelissa todettiin, että jopa yli puolet tutkimukseen osallistuneista korkeakouluopiskelijoista arvioi naisen hedelmällisyyden merkittävästi laskevan vasta 45 ikävuoden jälkeen (Shin ym. 2020; Jurkowski ym. 2021). Artikkeleissa toistui ($n = 7$), että korkeakouluopiskelijoilla havaittiin olevan liiallinen luotto lääketieteeseen ja hedelmöityshoitojen tarjoamaan apuun, joiden nojalla uskallettiin lykätä lastenhankintaa myöhemmälle iälle (Place ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023; Lardou ym. 2021; Prior ym. 2019; Tan ym. 2023). Yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa opiskelijat uskoivat hedelmöityshoitojen avulla voittavan lastenhankinnassa jopa 15 vuotta lisää aikaa vanhenemista vastaan (Okine ym. 2023).

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu

Tämän opinnäytetyön tuloksena voidaan todeta, että korkeakouluopiskelijoiden tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu yhä lasten hankkiminen, vaikka elämän muita osa-alueita, kuten kouluttautumista ja urahaaveiden tavoittelua, priorisoidaan lastenhankintaa enemmän. Tämä ilmiö on nähtävissä maailmanlaajuisesti, jota opinnäytetyössä käytetyn aineiston löydökset tukevat (katso liite 2). Naisopiskelijoiden arvomaailmassa on havaittavissa selkeämpää muutosta verrattuna miesopiskelijoihin, ja feminismiliikkeen ansiosta naisopiskelijat pistävät opinto- ja urahaaveensa ja vapautensa kehittää itseään perheen perustamisen edelle (Zhou ym. 2020; Qiao ym. 2024). Miesopiskelijoilla lastenhankinnan kokemus on pysynyt naisopiskelijoiden kanssa yhtä tärkeänä (Okine ym. 2023; Lardou ym. 2021; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021) tai noussut tärkeämmiksi asiaksi kuin naisopiskelijoilla (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Kim & Kim 2023).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tehdyn Korkeakouluopiskelijoiden terveys ja hyvinvointitutkimuksen (KOTT 2024) mukaan Suomessa 58,6 % naisopiskelijoista toivoo saavansa tulevaisuudessa lapsia. Lapsia haluavien osuus naisopiskelijoista on tippunut verrattuna vuoden 2021 tuloksiin, jolloin vielä 66,4 % naisopiskelijoista toivoi lapsia. Miesopiskelijoiden halukkuus lastenhankintaa kohtaan ei ole sen sijaan tippunut juurikaan 2021 tuloksista, vaan lapsia haluavien osuus on edelleen 62,7 %. (KOTT 2024; KOTT 2021.) Vaikka naisopiskelijoiden halukkuus lastenhankinnalle on vähentynyt, on muistettava, että suurin joukko korkeakouluopiskelijoista edelleen toivoo lastensaamista. Vuosina 2022–2023 THL:n toteuttaman Terve Suomi -kyselytutkimuksen mukaan korkeakouluopiskelijoilla on enemmän lapsitoiveita, kuin matalampaa tutkintoa opiskelevilla (Terve Suomi 2023). Tämä herättää huolta, sillä tämän opinnäytetyön löydösten mukaan naisten korkeakouluopinnot korreloivat ensisynnyttäjien keski-ikänsä nousua (Özerdoğan & Yilmaz 2018; Qiao ym. 2024; Lardou ym. 2021). Näitä tuloksia tarkasteltaessa voidaan päätellä, että juuri se opiskelijaryhmä, jonka halukkuus lastensaamiselle on suurempi, on alttiimpi lykkäämään lastenhankintaa myöhemmälle iälle, jonka seurauksena ikä lastenhankinnalle voi loppua kesken yhdistettynä korkeammalle riskille keskenmenoon ja raskauskomplikaatioon, joiden esiintyvyys kasvaa iän myötä. Näin ollen lapsia toivovat korkeakouluopiskelijat ovat vaarassa jäädä tahattomasti lapsettomiksi omien aikeiden ja ulkoisten tekijöiden vuoksi. Tästä seuraa Suomen syntyvyyden laskua entisestään.

Opinnäytetyön keskeisimmät löydökset korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan esteiksi olivat uratavoitteet (n = 8) (Zhou ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Alfaraj ym. 2019; Okine ym. 2023; Qiao ym. 2024; Lardou ym. 2021; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021), taloudelliset huolet (n = 7) (Shin ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Qiao ym. 2024; Lardou ym. 2021; Kim & Kim 2023; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021) ja keskeneräiset opinnot (n = 6) (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Okine ym. 2023; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021). Puute valtion tukemasta lasten päivähoidosta ja naisten päävastuu lastenhoidosta toistuivat artikkeleissa yhtä usein naisopiskelijoiden lastenhankinnan esteiksi (n = 5) (Shin ym. 2020; Place ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Qiao ym. 2024; Prior ym. 2019). Työuran ja perhe-elämän yhdistäminen nähtiin tärkeimpänä edellytyksenä lastenhankinnalle (n = 8) (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Qiao ym. 2024; Kim & Kim 2023; Prior ym. 2019; Delbaere ym. 2021). Sen sijaan Suomessa naispuoliset korkeakouluopiskelijat nimesivät keskeneräiset opinnot merkittävämmäksi perheen perustamisen esteeksi (63,0 % vastaajista) kuin työn ja perheen yhteensovittamisen (48,3 %) tai taloudellisen tilanteen

(49,7 %) (KOTT 2024). Opinnäytetyön tuloksia ja Suomen korkeakouluopiskelijoiden kyselytutkimuksen tuloksia verrattaessa keskenään, tulosten päinvastaisuudesta herää ajatuksena se, että Suomessa naisten ei ehkä tarvitse kokea samanlaista painetta työn ja perhe-elämän yhteensovittamisesta kuin muualla maailmalla, koska meillä on olemassa valtion tarjoama lasten päivähoito sekä taloudellinen tuki vanhemmuuteen. Se, miksi keskeneräiset opinnot on Suomessa naisopiskelijoille kaikista merkittävin lastenhankinnan este, vaatii lisäselvittelyjä.

Korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso todettiin puutteelliseksi tekemään harkittuja ja oikea-aikaisia valintoja perhesuunnittelussa (Shin ym. 2020; Zhou ym. 2020; Place ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Alfaraj ym. 2019; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023; Lardou ym. 2021; Kim & Kim 2023; Prior ym. 2019; Tan ym. 2023). Vaikka korkeakouluopiskelijoilla oli tietämystä hedelmällisyyteen vaikuttavista tekijöistä, kuten elämäntavat, yli- ja alipaino, ikä, päihteet ja seksitaudit, opiskelijat eivät tunnistaneet ikää kaikista eniten hedelmällisyyttä heikentäväksi tekijäksi (Lardou ym. 2021; Delbaere ym. 2021). Huolestuttavaa oli huomata, että opiskelijoilla oli niukkaa tietoa lisääntymisen biologiasta ja naisen kuukautiskierrosta. Kahdessa tutkimuksessa puolet opiskelijoista uskoi, että 50–100 % (Alfaraj ym. 2019) tai jopa 80–100 % ovulaation aikaisesta yhdynnästä johtaisi raskauteen. Lisäksi useat opiskelijat uskoivat, että nainen voi tulla raskaaksi missä tahansa kuukautiskierron vaiheessa. (Jurkowski ym. 2021.) Todellisuudessa raskauden alkamisen todennäköisyys yhtä kuukautiskierron kohden on korkeintaan 30 % (Tiitinen 2024). Opiskelijoille voi tulla ikävänä yllätyksenä, että raskauden alkamista voi joutua odottamaan luultua pidempään.

län vaikutusta naisen hedelmällisyyteen aliarvioitiin toistuvasti tai luotettiin liiallisesti hedelmöityshoitojen apuun, koska opiskelijat eivät tunnistaneet, että lääketieteenkään avulla ei voida parantaa iän heikentävää vaikutusta munasolujen laatuun (Place ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023; Lardou ym. 2021; Prior ym. 2019; Tan ym. 2023). Tämä lisää riskiä harhakäsityksille, että lastenhankintaa voi huolettomasti lykätä vanhemmalle iälle siihen asti, että on ensin saanut elämän muut tavoitteet saavutettua. Korkeakouluopiskelijoiden yleisimpänä tiedonlähteenä hedelmällisyysneuvonnalle oli media tai verkosta hankittu tieto (Zhou ym. 2020; Jurkowski ym. 2021; Prior ym. 2019). Verkko on pullollaan sekä oikeaa että väärää tietoa, joten varmuutta ei ole, että opiskelijat ajautuisivat oikean tiedon äärelle. Väärän tiedon saamisen vaaralle lisää se, että mediat levittävät harhaan johtavaa uutisointia julkisuudessa olevista naisista, jotka ovat tulleet vanhemmaksi yli 40-vuotiaana (Okine ym.

2023; Prior ym. 2019). Tarina ei aina kuitenkaan kerro, onko taustalla ollut pitkä lapsettomuus, tuloksettomia hedelmöityshoitoja, keskenmenoja, ja onko lapsi ylipäättään saanut alkunsa äidin omilla munasoluilla. Nostamalla mediassa esimerkkitapaukset lapsen saamisesta vanhemmalla iällä, jotka ovat suhteellisen harvinaisia tapauksia, korostuvat julkisuudessa ja näyttäytyvät ulospäin normaalilta tieltä vanhemmuuteen. Tämä voi vaikuttaa haitallisesti nuorten aikuisten ajatteluun perhesuunnittelun ajankohdasta ja naisen hedelmällisyydestä.

Opinnäytetyön aineistossa yllätti artikkelit Kreikasta ja Singaporesta, jossa korkeakouluopiskelijoita kannustettiin ennakoivaan munasolupakastukseen hedelmällisyyden säilyttämistä varten. Ennakoivaa munasolupakastusta suositeltiin tilanteissa, joissa naisopiskelijat suunnittelivat lastenhankinnan lykkäämistä keskeneräisten opintojen tai uratavoitteiden vuoksi. Opiskelijoiden esteenä munasolupakastukselle oli sen korkea kustannus. (Lardou ym. 2021; Tan & Phan & Xia 2023.) Kannustaminen ennakoivaan munasolupakastukseen lastenhankinnan lykkäämisen vuoksi herättää eettistä ristiriitaa. Suomessa julkisella puolella munasolupakastusta ei tarjota sosiaalisista syistä, ellei kyseessä ole transmiehen hedelmällisyyden säilyttäminen ennen maskuliinisoivan hormonihoidon aloitusta. Lääketieteellistä syistä naisille tarjotaan hedelmällisyysneuvontaa ja munasolupakastusta ennen syöpähoitojen aloitusta, jolla voi olla heikentävä vaikutus hedelmällisyyteen. Sosiaalisista syistä, kuten lastenhankinnan lykkäämisen vuoksi, naisella on oikeus hakeutua yksityiselle puolelle munasolupakastukseen, mutta kannattavaa se ei välttämättä ole. Julkisella puolella ennakoivaa munasolupakastusta ei tarjota, koska se ei ole kustannustehokasta eikä enteile lupaavaa raskauden alkamisen todennäköisyyttä. Kypsiä ja laadukkaita munasoluja tarvitaan vähintään 20 kappaletta, jotta hoito etenisi synnytykseen asti. 20 munasolun saaminen vaatii yleensä useamman munasolukeräyksen. Yksi sulatettu ja hedelmöitetty munasolu johtaa raskauteen vain 4–12 % todennäköisyydellä, kun taas verrattuna yhteen alkionsiirtoon, joka johtaa raskauteen 25–40 % tapauksista (Tiitinen 2022c). (Söderström-Anttila & Mäkinen 2014.) On kyseenalaista kannustaa nuoria naisia munasolupakastukseen, vaikka se toisikin hetkellisesti mielenrauhaa ja vähentäisi stressiä perheen perustamisen ajankohdan suhteen. Se vaatii yksilöltä paljon taloudellista resurssia, mutta ei kuitenkaan takaa onnistumista lapsen saamiseen. Hedelmällisyyden säilyttäminen menettelynä saattaa kääntöpuolena tuoda liiallista huolettomuuden tunnetta lastenhankinnan lykkäämiseen, jos turvautuu täysin pakastettujen munasolujen varaan.

Hedelmällisyysneuvonnalla ja oikealla tiedon annolla iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen voitaisiin tutkimusten mukaan vaikuttaa korkeakouluopiskelijoiden perhesuunnittelun aikaistamiseen hedelmällisempään ikään (Place ym. 2020; Tan ym. 2023). Tutkimuksissa nähtiin tarvetta tarjota opiskelijoille kättilön tai muun terveydenhuollon ammattilaisen pitämää lisääntymisterveyteen liittyvää neuvontaa (Özerdoğan & Yilmaz 2018; Okine ym. 2023). Singaporessa tehdyssä tutkimuksessa kokeiltiin yliopisto-opiskelijoille interventiota, jonka tarkoituksena oli tutkia, pystytäänkö hedelmällisyyteen liittyvällä tiedonannolla vaikuttaa perhesuunnittelun aikeisiin. Tuloksina huomattiin, että koeryhmä, joka oli altistunut tiedolle iän heikentävästä vaikutuksesta hedelmällisyyteen, oli valmiimpi aikaistamaan perheen perustamisen ajankohtaa verrokkiryhmiin nähden. Samainen ryhmä koki eniten huolta omasta hedelmällisyydestään intervention jälkeen. (Tan ym. 2023.) Ruotsissa tehtiin tutkimus, jossa kättilöille kehitettiin puheeksi ottamisen työkalu tukemaan hedelmällisyysneuvonnan antamista asiakkailleen. Tukena heillä oli asiakkaille kehitetty verkkosivusto, jossa oli tutkittuun tietoon perustuvaa informaatiota hedelmällisyystietoisuuden lisäämiseksi ja perhesuunnittelun avuksi. Verkkosivusto on käännetty usealle eri kielelle. Verkkosivusto sai kättilöitä enimmäkseen myönteistä palautetta ja kokivat sen olleen hyvä apu hedelmällisyysneuvonnan antamiseen, ja asiakkaille jäi kotiin vietäväksi oikeaan tietoon perustuva informaatiopaketti, johon pystyi tarvittaessa palata. Tulokset vaativat vielä jatkotutkimusta, miten hedelmällisyysneuvonnan antaminen on vaikuttanut Ruotsissa väestön lisääntymis- ja seksuaaliterveyskäyttäytymiseen ja raskauden tuloksiin. (Andersson & Tydén 2020.) Suomessakin voisi hyödyntää tämänkaltaista mallia implementoimaan hedelmällisyysneuvonta osaksi perusterveydenhuoltoa.

On syytä muistaa, että kaikki opiskelijat eivät toivo lapsia tulevaisuudessa ja pysyvät omasta tahdostaan lapsettomina. Joillekin lapsitoive ei ole täysin muodostunut tai oma ajatus lastenhankinnasta on vielä epävarma. Hyvänä esimerkkinä aineistossa nousi tutkimus, jossa lääketieteen opiskelijoilla oli hyvä hedelmällisyystietoisuuden taso, mutta olivat tehneet tietoisin valinnan lykätä lastenhankintaa siitä huolimatta, että tiedostivat hedelmällisyyden heikkenemisen ja siitä aiheutuvat seuraamukset (Delbaere ym. 2021). Yhteiskunnan ja terveydenhuollon ammattilaisten tehtävänä onkin varmistaa, että korkeakouluopiskelijoilla ja muilla nuorilla aikuisilla on riittävät valmiudet tehdä oikea-aikaisesti, harkitusti ja omiin prioriteetteihin sopivia päätöksiä lisääntymisessä. Lisääntyä ja olla lisääntymättä on jokaisen oikeus. Hyvällä hedelmällisyystietoisuudella

vältytään ikäviltä yllätyksiltä tulevaisuudessa biologisen aikaikkunan rajoitteista. Toisaalta on tärkeää tukea lapsia toivovia nuoria aikuisia luomalla suotuisat olosuhteet perheen perustamiselle hedelmällisessä iässä.

6.2 Luotettavuus

Työn luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä lisää se, että työssä noudatettiin scoping-katsaukselle tarkoitettua protokollaa. Protokollan mukaisesti kuvattiin ennakkoon työn tarkoitus ja tavoitteet, työssä käytetyt menetelmät ja tulosten raportointi. Ennen tulosten raportointia on tärkeää kuvata tarkasti kriteerit, miten työhön käytettävät artikkelit valikoidaan tai jätetään työstä pois. Lisäksi tulee olla valmiiksi suunniteltuna, miten tulokset aiotaan esittää. Kaikki scoping-katsauksen protokollasta poikkeavat menettelyt tulee ilmoittaa ja selventää, miksi niin on toimittu. (Peters ym. 2020.)

Opinnäytetyön luotettavuutta arvioidaan sen uskottavuuden, vahvistettavuuden, reflektiivisyyden ja siirrettävyyden näkökulmista. Opinnäytetyössä käytetyn aineiston artikkelit ovat tuoreita ja vertaisarvioituja, mikä lisää työn uskottavuutta. Tiedonhakuprosessi ja artikkeleiden sisäänotto- ja poissulkukriteerit kuvattiin niin tarkasti, että tiedonhaku on tarvittaessa mahdollista toistaa ja vahvistaa työssä käytetty menettely. Artikkeleiden kriteerinä oli se, että ne on kirjoitettu englannin kielellä, johon opinnäytetyön tekijällä on vahva osaaminen, ja näin ollen kielen ei pitäisi vaikuttaa luetunymmärtämiseen ja vähentää väärintulkittamisen riskiä. Väärintulkittamisen riskiä lisäsi sen sijaan se, että eri maiden koulutusjärjestelmät ja rakenteet poikkeavat Suomen koulutusjärjestelmästä, joten tutkimusten kohderyhmien koulutuksen taso oli välillä tekijälle haastavaa määrittää. Jotkin kulttuurisidonnaiset asiat, kuten käyttäytymistavat, korostetusti sukupuolitettut roolit ja arvot, jotka poikkesivat Suomen totutusta kulttuurista, saattoi vaikuttaa opinnäytetyön tekijän tulkintaan asiasisällöstä. Työn luotettavuutta arvioidessa on tärkeä muistaa tulosten siirrettävyys käytännön työhön, joten opinnäytetyön kansainvälisiä tuloksia verrattiin Suomessa tehdyn kyselytutkimuksen tuloksiin pohdinnan osiossa, ja peilattiin tulosten eroavaisuutta sopimaan Suomen kulttuuriin ja terveydenhuoltoon.

Luotettavuutta ja reflektiivisyyttä heikentävänä tekijänä on se, että opinnäytetyöllä oli vain yksi tekijä. Tämä lisää riskiä siihen, että opinnäytetyön tekijän omat ennako-oletukset tai tulkinnat saattavat heijastua työn tulosten raportointiin. Opinnäytetyötä tehdessä oli tärkeää tunnistaa, että tekijällä on pitkä työtausta hedelmöityshoitojen ja

tahattoman lapsettomuuden parissa. Tämä haastoi tarkastelemaan tuloksia täysin objektiivisesta näkökulmasta herättämättä ammatilliseen kokemukseen perustuvia mielipiteitä. (Arene 2025: 8.) Toisaalta opinnäytetyön vahvuutena on tekijän syvä perehtyneisyys ja mielenkiinto tutkittavaan aiheeseen.

Yhden tekijän tulkinnan luotettavuutta lisää se, että opinnäytetyöllä oli ohjaavan opettajan lisäksi kaksi opponenttia, jotka tarkastelivat työtä kriittisesti. (Purssell & McCrae 2020: 63–64.) Opponenttien kesken vaikuttamme kaikki kättilötyön eri erikoisaloilla, joten ammatillisissa näkemyksissä ja osaamisessa voi myönteisellä tavalla olla eroavaisuuksia, ja näin rikastutti opinnäytetyön arviointia ja sen validiteettia. Koko opinnäytetyön prosessin aikana oli säännöllisiä seminaareja opinnäytetyön ryhmän kanssa, jolloin sai kommentteja myös muilta opiskelijakollegoilta. Opinnäytetyön prosessiin kuuluivat myös ohjaavan opettajan kanssa säännölliset ohjaustapaamiset ja ammattikorkeakoulun työpajoihin osallistuminen, joissa sai ohjausta ja varmistusta siihen, että opinnäytetyö eteni oikeaoppisesti hyvän tieteellisen käytännön ohjeen ja periaatteiden mukaisesti. (Arene 2025: 18–19.)

6.3 Eettisyys

Tämän opinnäytetyön prosessissa on noudatettu hyvän tieteellisen käytännön eettisiä periaatteita eli HTK-ohjetta. Hyvä tieteellinen käytäntö perustuu hyviin tieteellisiin menettelytapoihin, joita ohjaa luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto koko tutkimustyön aikana. Luotettavuutta lisää läpinäkyvyys kuvaamalla tarkasti työn eteneminen. Rehellisyyttä on työssä merkityt asianmukaiset lähdeviittaukset ja tulosten oikeanmukainen raportoiminen. Työssä saatavia tuloksia ei vääristellä tai sepitetä. Työprosessissa tulee säilyä arvostus muita osapuolia kohtaan ja vastuunkanto loppuun saakka, muun muassa salassa pidettävien dokumenttien asianmukainen hävittäminen työn päätyttyä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023.) Opinnäytetyön aiheen toimeksiantajan, eli Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen edustajan kanssa, laadittiin opinnäytetyösopimus ennen toteutusvaiheen aloitusta, jossa sovittiin muun muassa aikataulusta, mahdollisesta tausta-aineistosta ja käyttöoikeuksista, tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista, vastuusta ja salassapidosta sekä julkaisusta (Arene 2025: 13–14).

Tämä opinnäytetyö ei vaatinut eettistä ennakoarviointia, koska kyseessä on kirjallisuuskatsaus, jossa ei käsitelty arkaluonteisia henkilötietoja tai kerätty omaa tutkimusmateriaalia. Tästä syystä opinnäytetyöhön ei myöskään liity tietosuojakäytäntöä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023.)

Tekoälyä opinnäytetyössä hyödynnettiin ainoastaan englanninkielisen abstraktin tukena. Tekijän oma englannin kielellä laatima teksti syötettiin tekoälylle kieliopin tarkistettavaksi, jonka myötä muutamat virheelliset prepositiot ja sanamuodot korjattiin. (Microsoft Copilot.) Muissa opinnäytetyön osiossa tekoälyä ei ole käytetty lainkaan.

Opinnäytetyö tarkistetaan ennen palauttamista Turnitin -plagiaatintunnistusjärjestelmällä hyvään tieteelliseen käytäntöön ja tekijänoikeuslakiin nojaten (Arene 2025: 20). Tällä varmistetaan, että työssä ei ole toteutettu vilpillistä plagiointia esittäen, että tuotos olisi omaa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023). Avoimen tieteen nimissä valmis opinnäytetyö julkaistaan Theseus-julkaisuarkistoon kaikkien luettavaksi ja tulosten hyödynnettäväksi mahdollisia muita jatkotutkimuksia varten (Arene 2025: 23–24).

6.4 Johtopäätökset ja kehittämisehdotukset

Opinnäytetyöstä saatujen tulosten pohjalta voidaan kiteyttää keskeisimmät johtopäätökset ja laatia kehittämisehdotukset niiden pohjalta tukemaan korkeakouluopiskelijoiden ja muiden nuorten aikuisten lastenhankinnan aikaistamista hedelmällisempään ikään seuraavilla tavoilla:

1. Nuorten aikuisten hedelmällisyystietoisuutta tulee lisätä, jotta tuettaisiin heidän tietoisia ja oikea-aikaisia valintoja perhesuunnittelussa, ja näin ehkäistäisiin tahatonta lapsettomuutta. Kätilöiden tai muiden terveydenalan ammattihenkilöiden hedelmällisyysneuvonnalle nähdään tarvetta, joka voisi liittää osaksi perusterveydenhuollon tarkastuksia. Koulujen, esimerkiksi lukioiden, opetussuunnitelmaan voisi liittää hedelmällisyysneuvonta osaksi terveystiedon tunteja. Yhteiskunnalliselle kampanjalle olisi tarvetta oikaisemaan nuorten aikuisten virheellisiä käsityksiä hedelmällisyydestä, jotka ovat mahdollisesti muodostuneet harhaan johtavien mediatiedotteiden seurauksena.
2. Tasa-arvoiseen työkulttuuriin on kiinnitettävä huomiota ja naisten eteneminen työuralla on mahdollistettava äitiydestä huolimatta. Pienten lasten vanhemmille on annettava joustovaraa työpaikalla ja vanhempainvapaata tulee olla mahdollista jakaa molempien vanhempien kesken, jotta ei oleteta naisen olevan ensisijainen vanhempi jäämään kotiin hoitamaan lapsia.

3. On tärkeää luoda lapsiystävällinen yhteiskunta tarjoamaan sekä sosiaalista että taloudellista tukea lapsia toivoville nuorille aikuisille. On pyrittävä luomaan ja mahdollistamaan suotuisat olosuhteet perhe-elämälle, jotta nuoret aikuiset pystyisivät kuvitella itsensä sitoutumaan vanhemmuuteen tinkimättä liikaa omista haluista ja tavoitteista.

Tämän opinnäytetyön myötä jatkotutkimusaiheina ehdotetaan:

1. Selvitetään Suomen korkeakouluopiskelijoiden tai nuorten aikuisten ajan tasainen hedelmällisyystietoisuuden taso, ja peilataan hedelmällisyystietoisuuden tasoa perheen perustamisen ajatuksiin ja aikeisiin, joka jää vielä tämän opinnäytetyön myötä avoimeksi.
2. Selvitetään keinot, miten Suomessa korkeakouluopiskelijat saataisiin sitoutumaan vanhemmuuteen jo opintojen aikana, eikä keskeneräisiä opintoja nähtäisi lastenhankinnan esteenä. Liittyykö opiskelijaelämään tunne kypsymättömyydestä vanhemmuuteen tai rajoittaako vanhemmuus opiskelijaelämää kokemuksena, johon on valmis sitoutumaan vasta valmistumisen jälkeen?

Lähteet

Alfaraj, Samaher & Aleraij, Sheikah & Morad, Sarah & Alomar, Norah & Al Rajih, Haneen & Alhussain, Halah & Abushrai, Farah & Al Thubaiti, Alaa 2019. Fertility awareness, intentions concerning childbearing, and attitudes toward parenthood among female health professions students in Saudi Arabia. *International Journal of Health Sciences* 13 (3). 34–39.

Andersson, Melinda Koo & Tydén, Tanja 2020. Implementation of reproductive life planning (RLP) in primary health care supported by an evidence-based website. *The European Journal of Contraception & Reproductive Health Care* 25 (1). 1–7. DOI: 10.1080/13625187.2019.1695117

Arene 2025. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset (pdf). Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. Arene ry. <<https://arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/>>. Viitattu 15.5.2025.

Balash, Juan & Gratacós, Eduard 2011. Delayed Childbearing: Effects on Fertility and the Outcome of Pregnancy. *Fetal Diagnosis and Therapy* 2011 (29). 263–273.

Bayrampour, Hamideh & Heaman, Maureen & Duncan, Karen A. & Tough, Suzanne 2012. Comparison of Perception of Pregnancy Risk of Nulliparous Women of Advanced Maternal Age and Younger Age. *Journal of Midwifery & Women's Health* 57 (5). 445–453.

Danielsson-Ojala, Riitta 2015. Joanna Briggs Institut -katsaus. Teoksessa Stolt, Minna & Axelin, Anna & Suhonen, Riitta (toim.). Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. Sarja A73. Turku: Turun yliopisto. 120–130.

Delbaere, Ilse & Pitsillos, Tryfonas & The Greek Collaborating Group & Tydén, Tanja & Kerckhof, Lisa & Iliadis, Stavros I 2021. Fertility awareness and parenthood intentions among medical students in three European countries. *The European Journal of Contraception & Reproductive Health Care* 26 (4). 312–322. DOI: <https://doi.org/10.1080/13625187.2021.1901877>

Den Heijer, Casper D. J. & Hoebe, Christian J. P. A. & Driessen, Johanna H. M. & Wolffs, Petra & Van den Broek, Ingrid V. F. & Hoenderboom, Bernice M. & Williams, Rachael & De Vries, Frank & Dukers-Muijers, Nicole H. T. M. 2019. Chlamydia trachomatis and the Risk of Pelvic Inflammatory Disease, Ectopic Pregnancy, and Female Infertility: A Retrospective Cohort Study Among Primary Care Patients. *Major Article. Clinical Infectious Diseases*: 69(9): 1517–1521. Infectious Diseases Society of America.

Jurkowski, Ludmila & Manubens, Rocio & Ryberg, Julieta Olivera & Rossi, Mariela 2021. Fertility awareness, attitudes towards parenting, and knowledge about Assisted Reproductive Technology among university students in Argentina. *JBRA Assisted Reproduction* 25 (3). 453–458. DOI: <https://doi.org/10.5935/1518-0557.20210019>

Kim, Hae Won & Kim, Seo Yun 2023. Gender differences in willingness for childbirth, fertility knowledge, and value of motherhood or fatherhood and their associations among college students in South Korea, 2021. *Archives of Public Health* 81 (110). DOI: <https://doi.org/10.1186/s13690-023-01127-x>

Klemetti, Reija & Raussi-Lehto, Eija 2016. Edistä, ehkäise, vaikuta – seksuaali – ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014–2020. Opas 33. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 3. tarkennettu painos. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy.

KOTT 2021. Tilastokuviot. Keskenäiset opinnot merkittävä este lasten hankinnalle (%). Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <https://www.terveytemme.fi/kott/graph/user-select.php?kuvio=gender_sector_year_2021&osoitin=ko_family_studies>. Viitattu 5.6.2024.

KOTT 2024. Korkeakouluopiskelijoiden terveyst- ja hyvinvointitutkimus (KOTT) 2024: taulukkoraportti. Lapsitoiveet ja lasten saannin esteet. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Päivitetty 16.4.2025. <https://www.thl.fi/kott_verkkoraportit/taulukot_2024/index.html#lapsitoiveet-ja-lasten-saannin-esteet>. Viitattu 21.4.2025.

Lampic, Claudia & Skoog Svanberg, Agneta & Karlström, Per-Olof & Tydén, Tanja 2006. Fertility Awareness, intentions concerning childbearing, and attitudes towards parenting among female and male academics. *Human Reproduction* 21 (2). 558–564. DOI: 10.1093/humrep/dei367

Lardou, Ioanna & Chatzipapas, Ioannis & Chouzouris, Michail & Xenos, Panos & Petrogianniss, Nikolaos & Tryfos, Dimitrios & Chandakas, Stephanos & Grigoriadis, Themis & Michala, Lina 2021. Fertility awareness and intentions among young adults in Greece. *Upsala Journal of Medical Sciences* 126 (1). DOI: <https://doi.org/10.48101/ujms.v126.8148>

Maloney, Shannon I. & Abresch, Chad & Grimm, Brandon & Lyons, Kiara & Tibbits, Melissa 2021. Factors associated with giving birth at advanced maternal age in the United States. *Midwifery* 98 (2021) 102975. <<https://doi.org/10.1016/j.midw.2021.102975>>.

Microsoft Copilot. <<https://copilot.microsoft.com/chats/5brqQA1u4tjWcJ43raKua>>. Viitattu 16.5.2025.

Miettinen, Anneli 2023. Socioeconomic recourses and family formation among young Finnish adults. *Finnish Yearbook of Population Research LVII 2023 Supplement*. Helsinki: Suomen väestötieteen yhdistys, Väestöliitto.

OECD 2024. Society at a Glance 2024 (pdf). OECD Social Indicators. A Spotlight on Fertility Trends. <https://www.oecd.org/en/publications/society-at-a-glance-2024_918d8db3-en/full-report/fertility_748a5055.html>.

Okine, Rachel & Hughes, Lydia M. & Smith, Grace & Bonus, Marissa L. & Feinberg, Eve C. & Bernardi, Lia A 2023. Undergraduate students have low fertility knowledge

and high anxiety regarding future fertility: An opportunity for education. *Heliyon* 9 (3). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e14623>

Peters, Micah DJ & Godfrey, Christina & McInerney, Patricia & Munn, Zachary & Tricco, Andrea C. & Khalil, Hanan 2020. Scoping reviews. Teoksessa Aromataris, E. & Lockwood, C. & Porritt, K. & Pilla, B. & Jordan, Z. (toim.) *JBI Manual for Evidence Synthesis*. Päivitetty 27.3.2024. Luvut 10.1–10.4. <<https://doi.org/10.46658/JBIMES-24-09>>.

Place, J. M. & Peterson B. D. & Horton, B. & Sanchez, M 2020. Fertility awareness and parenting intentions among Mexican undergraduate and graduate university students. *Human Fertility* 25 (2). 397–406. DOI: <https://doi.org/10.1080/14647273.2020.1817577>

Prior, Eugenie & Lew, Raelia & Hammarberg, Karin & Johnson, Louise 2019. Fertility facts, figures and future plans: an online survey of university students. *Human Fertility* 22 (4). 283–290. DOI: <https://doi.org/10.1080/14647273.2018.1482569>

Purssell, Edward & McCrae, Niall 2020. *How to Perform a Systematic Literature Review. A Guide for Healthcare Researchers, Practitioners and Students*. Sveitsi: Springer.

Qiao, Penghao & Li, Yiming & Song, Yixuan & Tian, Xi 2024. Female university students' fertility intentions and their psychosocial factors. *BMC Public Health* 24 (685). DOI: <https://doi.org/10.1186/s12889-024-18121-9>

Rotkirch, Anna & Tammissalo, Kristiina & Miettinen Anneli & Berg, Venla 2017. Miksi vanhemmuutta lykätään? Nuorten aikuisten näkemyksiä lastensaannista. *Perhebarometri 2017*. Helsinki: Väestöliitto. <<https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/1/dcbf08d-perhebarometri-2017.pdf>>.

Rotkirch, Anna 2022. Ohi on? Suomen syntyvyys notkahti jälleen. *Tietovuoto-artikkeli* 4/2022. Helsinki: Väestöliitto. <<https://www.vaestoliitto.fi/artikkelit/ohi-on/>>. Viitattu 16.5.2024.

Roustaei, Zahra & Räisänen, Sari & Gissler, Mika & Heinonen, Seppo 2019. Fertility rates and the postponement of first births: a descriptive study with Finnish population data. *BMJ Open* 2019 (9). 1–6. <<https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-026336>>.

Salminen, Eerika 2017. Korkeakouluopiskelun ja vanhemmuuden yhteensovittaminen Suomessa – hyvinvointia ja haasteita. Yhteiskuntatutkimuksen tutkinto-ohjelman Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto. <<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/102324/1510910472.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>.

Shin, Hyewon & Lee, Jungmin & Kim, Shin Jeong & Jo, Minjeong 2020. Attitudes towards Parenthood and Fertility Awareness in Female and Male University Students in South Korea. *Child Health Nursing Research* 26 (3). 329–337. DOI: <https://doi.org/10.4094/chnr.2020.26.3.329>

Sorsa, Tiia (toim.) 2020. Kestävän väestönkehityksen Suomi. Väestöliiton väestöpoliittinen raportti 2020. Helsinki: Väestöliitto ry., Väestötutkimuslaitos. <https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/c847b683-kvs_saavutettava.pdf>.

Suhonen, Riitta & Axelin, Anna & Stol, Minna 2015. Erilaiset kirjallisuuskatsaukset. Teoksessa Stolt, Minna & Axelin, Anna & Suhonen, Riitta (toim.). Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. Sarja A73. Turku: Turun yliopisto. 7–22.

Söderström-Anttila, Viveca & Mäkinen, Sirpa 2014. Ennakoiva munasolupakastus. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 130 (1). 7–8. <<https://www.duodecimlehti.fi/duo11435>>. Viitattu 14.5.2025.

Syntyvyyden tutkimusverkosto (Synty) 2024. Väestöliitto. <<https://www.vaestoliitto.fi/tutkimus/syntyvyys-ja-lastensaanti/syntyvyyden-tutkimusverkosto-synty/>>. Viitattu 16.5.2024.

Tan, Poh Lin & Pan, Jessica & Xia, Xing 2023. Does information on age-related fertility decline and fertility policies affect university students' family and career expectations? Evidence from a randomized controlled trial. Plos One 18 (11). DOI: <<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0287526>>

Terve Suomi 2023. Lapsihaaveet ja lapsettomuus. Terve Suomi -ilmiöraportit. Kirjoittajat Lehtoranta, Lara & Majlander, Satu & Heino, Anna & Leinonen, Maarit & Liitsola, Kirsi & Wedenoja, Satu & Gissler, Mika & Klemetti, Reija. Terveystieteiden tutkimuslaitos. Päivitetty 9.1.2024. <https://www.thl.fi/terveysuomi_verkkoraportit/ilmioraportit_2023/lapsihaaveet_ja_lapsettomuus.html>. Viitattu 13.5.2025.

Terveystieteiden tutkimuslaitos 2023. Perinataalitalasto – synnyttäjät, synnytykset ja vastasyntyneet 2022. Joka viides synnytys päätty keisarileikkaukseen. Tilastoraportti 60/2023, 6.11.2023. Päivitetty 22.3.2024. <<https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/synnyttajat-synnytykset-ja-vastasyntyneet/perinataalitalasto-synnyttajat-synnytykset-ja-vastasyntyneet>>. Viitattu 15.5.2024.

Terveystieteiden tutkimuslaitos 2024a. Syntyvyys pieneni vuonna 2022 kaikissa Pohjoismaissa – Suomessa oli selkeästi matalin kokonaishedelmällisyys. Päivitetty 23.3.2024. <<https://thl.fi/-/syntyvyys-pieneni-vuonna-2022-kaikissa-pohjoismaissa-suomessa-oli-selkeasti-matalin-kokonaishedelmällisyys>>. Viitattu 15.5.2024.

Terveystieteiden tutkimuslaitos 2024b. Pohjoismaiset perinataalitalastot 2022. Tilastoraportti 11/2024, 25.3.2024. <<https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/synnyttajat-synnytykset-ja-vastasyntyneet/pohjoismaiset-perinataalitalastot>>. Viitattu 15.5.2024.

Terveystieteiden tutkimuslaitos 2024c. Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus (KOTT). Päivitetty 2.5.2024. <<https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/korkeakouluopiskelijoiden-terveys-ja-hyvinvointitutkimus-kott->>. Viitattu 5.6.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024d. Perinataalitalasto – synnyttäjät, synnytykset ja vastasyntyneet 2023. Tilastoraportti 50/2024, 5.11.2024. Päivitetty 25.11.2024. <<https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/synnyttajat-synnytykset-ja-vastasyntyneet/perinataalitalasto-synnyttajat-synnytykset-ja-vastasyntyneet>>. Viitattu 21.1.2025.

Tiitinen, Aila 2022a. Naisen lapsettomuus. Lääkärikirja Duodecim. Duodecim Terveyskirjasto. <<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00737>>. Viitattu 22.2.2024.

Tiitinen, Aila 2022b. Lapsettomuus. Lääkärikirja Duodecim. Duodecim Terveyskirjasto. <<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00151>>. Viitattu 14.5.2025.

Tiitinen, Aila 2022c. Hedelmöityshoito. Lääkärikirja Duodecim. Duodecim Terveyskirjasto. <<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00870>>. Viitattu 14.5.2025.

Tiitinen, Aila 2023. Kuukautiskierto. Lääkärikirja Duodecim. Duodecim Terveyskirjasto. <<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00158>>. Viitattu 15.5.2024.

Tiitinen, Aila 2024. Raskauden alkaminen. Lääkärikirja Duodecim. Duodecim Terveyskirjasto. <<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01378>>. Viitattu 14.5.2025.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkaus-epäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan HTK-ohje 2023. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. 1. painos. Helsinki. <https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf>. Viitattu 9.6.2024.

Valkeapää, Kirsi 2015. Tutkimusaineiston valinta systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa. Teoksessa Stolt, Minna & Axelin, Anna & Suhonen, Riitta (toim.). Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. Sarja A73. Turku: Turun yliopisto. 58–68.

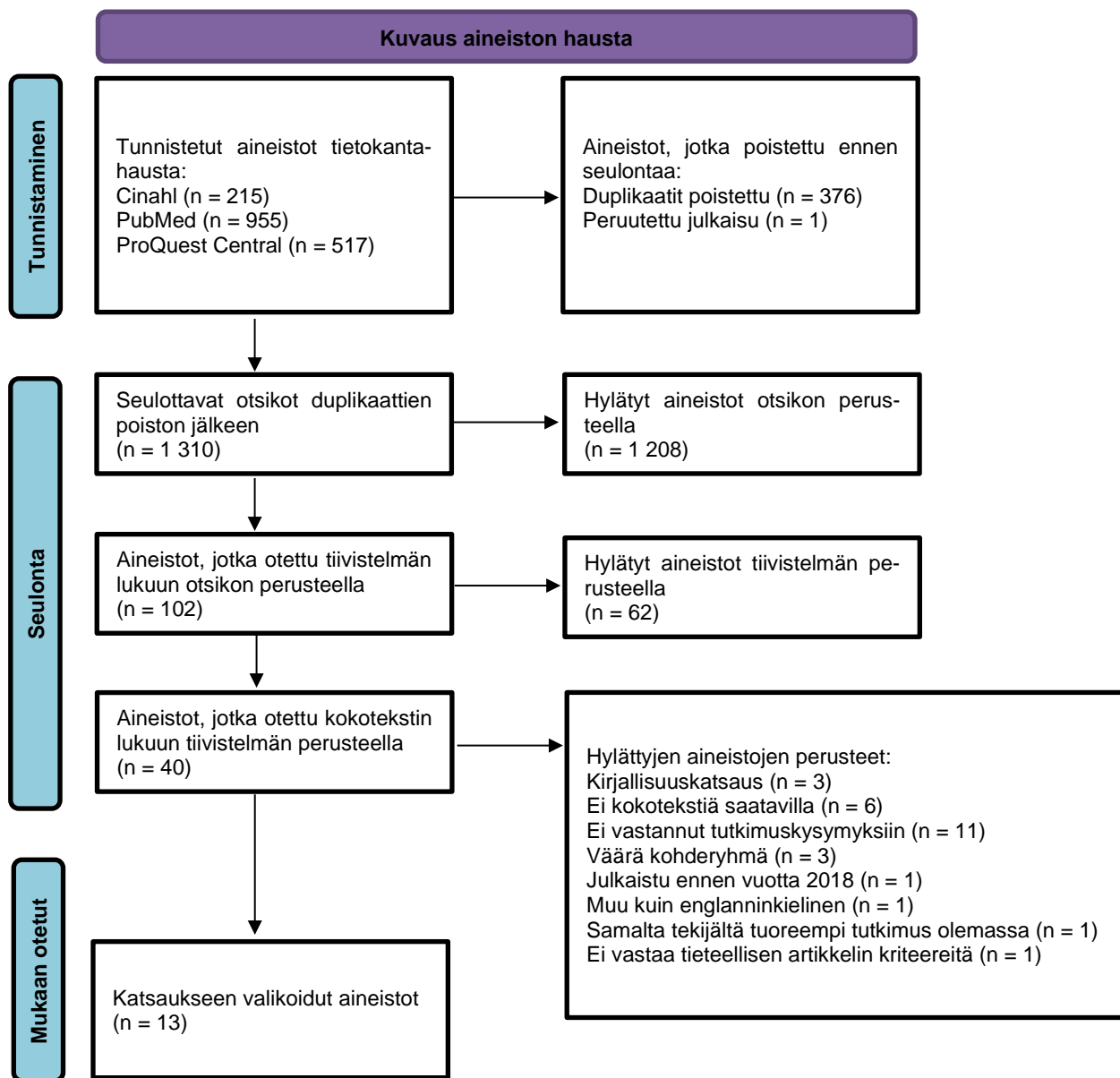
Vilka, Hanna 2023. Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. 2. painos. Art House Oy. Tallinna: Printon.

World Health Organization 2024. Infertility. 22.5.2024. <<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/infertility>>. Viitattu 21.1.2025.

Zhou, Yanhui & Luo, Yang & Wang, Ting & Cui, Yanhui & Chen, Mingzhu & Fu, Jingxia 2020. College students responding to the Chinese version of Cardiff fertility knowledge scale show deficiencies in their awareness: a cross-sectional survey in Hunan, China. BMC Public Health 20 (810). DOI: <https://doi.org/10.1186/s12889-020-08937-6>

Özerdoğan, Nebahat & Yilmaz, Burcu 2018. Turkish University seniors' knowledge of and opinions on fertility and expectations of having children. African Health Sciences 18 (1). 172–179. DOI: <https://doi.org/10.4314/ahs.v18i1.22>

Aineiston haun kuvaus PRISMA 2020 flow -kaaviolla

PRISMA 2020 flow diagram

Source: Page MJ, et al. BMJ 2021;372:n71. doi: 10.1136/bmj.n71.

This work is licensed under CC BY 4.0. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Taulukko opinnäytetyössä käytetystä aineistosta

Tekijät, tutkimuksen otsikko, julkaisumaa ja julkaisuvuosi	Tutkimuksen tarkoitus ja tausta	Kohderyhmä, osallistujien määrä (n) ja tutkimuksen kesto	Tutkimuksessa käytetty menetelmä	Keskeiset tulokset, jotka vastaavat tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin; Johtopäätökset
<p>1. Shin, Hyewon & Lee, Jungmin & Kim, Shin Jeong & Jo, Minjeong. Attitudes towards Parenthood and Fertility Awareness in Female and Male University Students in South Korea. Etelä-Korea, 2020. Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tutkia eteläkorealaisten yliopisto-opiskelijoiden ai- komuksia ja asenteita vanhemmuutta kohtaan sekä arvioida heidän hedelmällisyystietoisuutensa tasoa. Tarkoituksena on verrata sukupuolten välisiä eroja näillä osa-alueilla.</p>	<p>N = 166, kohderyhmänä nais- ja mieskandiopiskelijat viidestä eri yliopistosta. Aineisto kerättiin touko- heinäkuussa 2019.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus. Opiskelijoille toteutettiin korealainen versio kyselystä, joka pohjautuu aiemmin kehitetyn Swedish Fertility Awareness Questionnaire -kyselyyn. Kyselyssä oli 53 osaa kä-</p>	<p>1. Suurin osa osallistujista (71,7 %) ilmoitti haluavansa elämänsä aikana lapsia. Miesopiskelijoiden halukkuus vanhemmuuteen oli naisopiskelijoita korostetumpi osuus. Toive lapsilukumäärästä oli vastanneiden kesken keskimäärin 2,12 lasta ja naisopiskeli-</p>

Etelä-Koreassa ensisynnyttäjien keski-ikä on noussut 20 vuodessa 27,2 iästä 31,9 ikään, joka on mahdollisesti vaikuttanut alhaisimpaan kokonaishedelmällisyyslukemaan kaikista OECD-maista. Yliopisto-opiskelijoita pidetään lähiajan vanhemmuuden kohderyhmänä, koska yleisesti siinä elämänvaiheessa ihminen kypsyy henkisesti ja muodostaa läheisen parisuhteen. Siitä syystä on tärkeää ylläpitää myönteisiä mielikuvia avioliitosta ja vanhemmuudesta, jotta yliopisto-opiskelijat toteuttavat vanhemmuuden haaveen käytäntöön. Naisiin yleisesti kohdistuu edelleen

sitellen omia taustatietoja, hedelmällisyystietoutta sekä asenteita ja aikomuksia vanhemmuutta kohtaan. Kysely suoritettiin luokkahuoneessa tai sen läheisyydessä yksityisessä tilassa.

joiden mielestä ihanneikä ensimmäisen lapsen saamiseen oli keskiarvolta 29,5 vuotta.

2. Naisopiskelijat nimesivät tärkeiksi ehdoiksi lastenhankinnalle henkisen kypsyyden ja tasa-arvoisen parisuhteen lisäksi, että työ- ja perhe-elämän yhdistäminen onnistuu ja lapsille on saatavilla hoitopaikka. Naisilla oli enemmän miehiä näkemys siitä, että lastenhankinta vaikuttaa kielteisesti työuralla etenemiseen ja omaan vapauteen. Miehet näkivät lastenhankinnalla enemmän myönteisiä vaikutuksia elämäänsä kuin naiset, mm. saamalla elämäänsä merkityksellistä sisältöä.
3. Kaikkien osallistujien hedelmällisyystietoudessa havaittiin puutteita. Yleisesti naisopiskelijat olivat miesopiskelijoita optimistisempia hedelmällisyydestään ja

	sosiaalinen paine lastenhoidosta, kun miehet keskittyvät työuraansa.			raskauden alkamisen todennäköisyyksistä, kun käsiteltiin iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen. Puolet naisosallistujista oli siinä uskossa, että merkittävä hedelmällisyyden lasku naisella tapahtuu vasta 45 ikävuoden jälkeen.
<p>2. Zhou, Yanhui & Luo, Yang & Wang, Ting & Cui, Yanhui & Chen, Mingzhu & Fu, Jingxia. College students responding to the Chinese version of Cardiff fertility knowledge scale show deficiencies in their awareness: a cross-sectional survey in Hunan, China. Kiina, 2020.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tarkoituksena oli tutkia korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden tasoa, siihen vaikuttavia tekijöitä, tiedonhakutapaa ja yhteyttä hedelmällisyystietoisuuden ja lastenhankinta-aikeiden välillä.</p> <p>Kiinassa tuli vuonna 2016 voimaan ”kahden lapsen politiikka”, mutta siitä huolimatta syntyvyys on ollut huolestuttavassa laskussa. Keski-ikä ensisynnyttäjälle on 30 vuotta tai enemmän. Aiemmassa</p>	<p>N = 867, kohderyhmänä kolmen yliopiston korkeakouluopiskelijat. Osallistujat valikoitiin sillä perusteella, että olivat iältään 18–30-vuotiaita, olivat kokoaikaisia kiinalaisia opiskelijoita, eivät olleet raskaana eikä heillä ollut lapsia.</p> <p>Aineisto kerättiin maaliskuusta huhtikuuhun 2018.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus.</p> <p>Aineisto kerättiin verkkokyselyllä. Kysely perustui aiemmin kehitettyyn Cardiff Fertility Knowledge Scale (CFKS-C), josta oli muokattu kiinalainen versio ja pilotoitu kahdesti pienellä kiinalaisella opiskelijaryhmällä. Kysely sisälsi 25 osaa, jotka muodostivat neljä isoa teemaa. Aiheet koskivat omia taustatietoja, aikeita lastenhankinnalle, hedelmällisyystietoisuutta ja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suurin osa osallistujista (81,9 %) toivoi saavansa tulevaisuudessa lapsia. Miesopiskelijat osoittivat enemmän kiinnostusta lastenhankintaa kohtaan kuin naisopiskelijat. 2. Lastenhankintaa lykätään yhä enemmän korkeakouluttautumisen ja urapolun kehittämisen vuoksi. Feminismi nousevana aatteena korostaa naisen itsenäisyyttä ja vapautta, kun taas lastenhankinta rajoittaa itsensä kehittämistä.

	tutkimuksessa tuli ilmi, että ne naiset, joilla oli hyvä hedelmällisyystietoisuus, synnyttivät noin 2,34 vuotta aiemmin kuin ne, joiden tietoisuuden taso oli matalampi. Tästä syystä hypoteesina on, että hedelmällisyystietoisuuden taso vaikuttaa lastenhankinta-aikeisiin.		hedelmällisyysneuvonnan saatavuutta.	3. Hedelmällisyystietoisuus oli kohdalla tasolla kiinalaisten korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa. Tiedonlähteenä käytetään mediaa tai verkosta hankittua tietoa. <i>Hedelmällisyysneuvonnan tarjoaminen voisi nostaa kokonaishedelmällisyyslukuja, jotta opiskelijoilla olisi tietoa tehdä oikea-aikaisia päätöksiä lastenhankinnan suhteen.</i>
3. Place, J. M. & Peterson B. D. & Horton, B. & Sanchez, M. Fertility awareness and parenting intentions among Mexican undergraduate and graduate university students. Meksiko, 2020. Vertaisarvioitu.	Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida yliopisto-opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden tasoa, onko heillä riittävä tietoa tehdä tietoisia valintoja lisääntymiseen liittyen ja miten lastenhankinnan aiheet ovat suhteutettuna toivottuun lapsimäärään ja opiskelijan ikään ensisynnyttäjänä.	N = 371, joista 228 naista ja 143 miestä. Kohderyhmänä Mexico Cityn yliopiston opiskelijat. Aineisto kerättiin marraskuusta 2017 tammi-kuuhun 2018.	Verkkokysely. Perustuu Swedish Fertility Awareness Questionnaire -kyselyyn, josta on tehty espanjankielinen versio. Kysely sisälsi 31 osaa, koskien viittä eri- isompaa teemaa.	1. Vain alle puolella (48 %) naisopiskelijoista oli lapsi-aikeita tulevaisuudelle. Miesopiskelijoista 59 % toivoi lapsia. He, jotka toivoivat lapsia, oli heidän toivottu lapsimäärä arviolta kaksi lasta. Keskimääräinen ihanneikä ensimmäisen lapsen saamiselle, oli naisopiskelijoiden mielestä 30,1 vuotta.

Vaikka hedelmällisyysluku on Meksikossa tippunut 3,5 lukemasta (v. 1990) 2,1 lukemaan (v. 2018), on se silti korkein Pohjois-Amerikan maista. Syynä on korkeat teiniraskauden esiintymät, joita yritetään hillitä. 10 vuodessa ensisynnyttäjän keski-ikä on noussut 21,3 iästä 26,6 ikään. Hedelmällisyysluku on ollut tärkeä saada alas teiniraskauksien kannalta, mutta tahaton lapsettomuus on syytä huomioida ja erityisesti hedelmällisyyteen vaikuttava korkea ikä. Iso osa opiskelijoista suunnittelee ensimmäisen lapsen hankintaa vasta 35-vuotiaana, kun hedelmällisyystietoisuuden taso on matala.

2. Arvellaan, että nuorten aikuisten arvomaailma on muuttumassa, johon ei kuulu ison biologisen perheen perustaminen, joka on ennen ollut latinalaisen kulttuurin oletus. Nuoret aikuiset, jotka tavoittelevat ylempää koulutusta ja vakaata työuraa, luopuvat lapsihaaveista peilaten maansa vaikeaan ekonomiseen tilanteeseen. Esimerkiksi tasa-arvoinen työkuultuuri sukupuolten välillä ja valtion tukema lastenhoitopaikka puuttuu.
3. Osallistujat osoittivat vähäistä hedelmällisyystietoisuutta koskien iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen, raskauden alkamisen todennäköisyyttä yhden kierron aikana ja hedelmöityshoitojen tehoa lapsettomuuteen. Iso osa vastaajista uskoi, että naisen hedelmällisyys laskee merkittävästi vasta 40 ikävuoden jälkeen.

				<i>Tahattoman lapsettomuuden tunnistaminen yhteiskunnallisena ongelmana myös kehitysmaissa, hedelmällisyysneuvonnan levittäminen ennaltaehkäisevästi, sekä toivotun lastenhankinnan että ei-toivottujen raskauksien välttämisen kannalta, auttaisi hallitsemaan väestön lukumäärää ylikansoitetuissa maissa.</i>
<p>4. Jurkowski, Ludmila & Manubens, Rocio & Ryberg, Julieta Olivera & Rossi, Mariela.</p> <p>Fertility awareness, attitudes towards parenting, and knowledge about Assisted Reproductive Technology among university students in Argentina.</p> <p>Argentiina, 2021.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tarkoituksena oli arvioida argentiinalaisten yliopisto-opiskelijoiden tietoisuuden tasoa hedelmällisyydestä ja hedelmöityshoidoista sekä asenteista vanhemmuutta kohtaan.</p> <p>Ei aiempaa tutkimusta aiheesta Etelä-Amerikassa lukuun ottamatta Brasiliassa. Argentiinassa ei ole kansallisia tilastoja koskien lapsettomien määrää ja ensisynnyttäjien keski-</p>	<p>N = 680</p> <p>Suurin osa vastaajista oli naisopiskelijoita (83,2 %). Suurimmalla osalla (93,9 %) osallistujista ei ollut lapsia ja yli puolet (56,8 %) ilmoittivat olevansa parisuhteessa.</p> <p>Aineisto kerättiin kesäkuussa 2019.</p>	<p>Verkkokysely. Poikittais- ja määrällinen tutkimus.</p> <p>Perustuu Swedish Fertility Awareness Questionnaire -kyselyyn, josta on tehty espanjankielinen versio ja muokattiin sopimaan kulttuuriseen normiin. Kysely sisälsi 37 osaa, koskien neljää eriä isompaa teemaa; demografinen status, hedelmällisyystietämys, suh-</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osallistujista, joilla ei vielä ollut lapsia, 60,2 % heistä oli aikomuksia lastenhankinnalle tulevaisuudessa. Opiskelijat suunnittelivat ensimmäisen lapsen saamista 30–35 vuoden iässä. 2. Lastenhankinnan lykkäämisen syiksi nähtiin taloudelliset ongelmat, uralla eteneminen ja sopivan kumppanin puute. He, jotka eivät halua lapsia ollenkaan, nimesivät esteiksi taloudelliset ongelmat, uratavoitteet ja kyvyttömyys sitoutua vanhemmuuteen.

	<p>ikää. Viimeisimmässä väestönlaskennassa (v. 2013–2015) on kuitenkin huomattu 30 % nousu synnyttäjien iässä, kun kyseessä ovat varakkaammat ja koulutetummat naiset.</p> <p>Argentiinalainen lisääntymislääketieteen yhdistys keskittää huomionsa syihin lykätä vanhemmuutta lääketieteen ja sosiaalisten syiden nimissä, mutta tekee julkaisuja ainoastaan lehtiin, joiden kohteena on lääketieteellinen yhteisö.</p>		<p>tautuminen vanhemmuuteen ja tietämyksen taso hedelmällisyshoidoista.</p>	<p>3. Opiskelijoilla oli harhainen käsitys oman hedelmällisyystietoisuuden tasosta. Monet uskoivat, että nainen voi tulla raskaaksi missä tahansa kuukautiskierron vaiheessa, oli ylioptimistinen käsitys iän vaikutuksesta naisen hedelmällisyyteen sekä luottivat liiallisesti lääketieteellisten hedelmöityshoitojen tehoon.</p> <p><i>Opetussuunnitelmaan ja sosiaalisen median sisältöön tulisi panostaa hedelmällisyysneuvonnan näkökulmasta.</i></p>
<p>5. Alfaraj, Samaher & Alrai, Sheikah & Morad, Sarah & Alomar, Norah & Al Rajih, Haneen & Alhusain, Halah & Abushrai, Farah & Al Thubaiti, Alaa.</p>	<p>Tarkoituksena oli arvioida hedelmällisyystietoisuutta, erityisesti ikään liittyvää hedelmällisyyden laskua, sekä asenteita vanhemmuutta kohtaan.</p>	<p>N = 248. Lääketieteen ja terveystieteiden alan naisopiskelijoita Saudi Arabian yliopistossa.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus, joka toteutettiin kyselyllä yliopiston viidellä eri kampuksella.</p>	<p>1. Suurin osa (80 %) vastaajista toivoi lapsia tulevaisuudessa. Ihannelapsilukumääräksi nähtiin 1–3 lasta. Ensimmäistä lasta suunniteltiin hankittavaksi 25–29 vuoden iässä ja viimeisen lapsen 35–39 vuoden iässä.</p>

<p>Fertility awareness, intentions concerning childbearing, and attitudes toward parenthood among female health professions students in Saudi Arabia. Saudi Arabia, 2019.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Saudi Arabian hedelmällisyyslukema on tippunut muutamassa vuodessa 4,9 lapsesta 2,4 lapseen jokaista hedelmällisyyksiän ohittanutta naista kohti. Saudi Arabiaa on perinteisesti pidetty korkean hedelmällisyyslukeman maana. Tutkimuksissa on havaittu, että naisen koulutuksen asteella on suurta merkitystä lastenhankinnan aikeisiin ja ajankohtaan. Saudi Arabiassa ollaan huolissaan maan hedelmällisyysluvun ylläpitämisestä, kun naisten koulutuksen taso kasvaa, mutta toisaalta tietämys hedelmällisen iän aikaikkunasta on rajallinen.</p>	<p>Aineisto kerättiin tammi-kuusta huhtikuuhun vuonna 2017.</p>	<p>Pohjautuu Swedish Fertility Awareness Questionnaire -kyselyyn, joka muokattiin 31 osaan vastaamaan kulttuurisia arvoja. 31 osaa muodostivat viisi isompaa teemaa, jotka olivat; demografinen status, lastenhankinnan aiheet tulevaisuudessa, olosuhteet ryhtyä lastenhankintaan, näkemykset vanhemmuuden vaikutuksista omaan elämään ja tietämys hedelmällisyydestä.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. 85 % vastaajista halusi suorittaa opintonsa loppuun ennen lastenhankintaa. Lapsia harkittiin vain sellaisiin olosuhteisiin, että työ- ja perhe-elämä on mahdollista tasapainottaa keskenään. Useat vastaajat mainitsivat lasten päivähoiton merkittäväksi ehdoksi lastenhankinnalle. Työuran edistäminen ja matkustelu koettiin tärkeäksi ennen perheen perustamista, mutta toisaalta lapsia haluttaisiin ennen kuin on "liian vanha". 3. Vastaajat arvioivat naisen hedelmällisimmän iän oikein, mutta aliarvioivat iän vaikutuksen hedelmällisyyteen. Hedelmällisyyden uskottiin merkittävästi laskevan vasta 40–45-vuotiaana tai jopa vanhempana. <p><i>Hedelmällisuusneuvonnalle nähdään tarvetta tukemaan nuoria aikuisia teke-</i></p>
---	--	---	---	--

				<i>mään oikea-aikaisia ja tietoon pohjautuvia päätöksiä koskien omaa lisääntymistä.</i>
<p>6. Özerdoğan, Nebahat & Yilmaz, Burcu. Turkish University seniors' knowledge of and opinions on fertility and expectations of having children. Turkki, 2018.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tarkoituksena oli arvioida valmistuvien opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuutta ja odotuksia lastenhankintaa kohtaan.</p> <p>Viime vuosina lastenhankinnan lykkääminen on ollut yleistyvänä trendinä. Hedelmällisyyslukema on ollut voimakkaassa laskussa 1970-luvulta lähtien Turkissa. Hedelmällisyyslukema on 2,14 jokaista hedelmällisen iän ohittanutta naista kohtaan, kun tavoitteena on kolme lasta ylläpitääkseen Turkin väestölukua. Turkissa ensisynnyttäjän keski-ikä on 22,9 vuotta ja on nousussa.</p>	<p>N = 485, joista 262 oli naisopiskelijoita ja 223 miesopiskelijoita. Osallistujat olivat viimeisen vuoden opiskelijoita Turkin yliopistossa.</p> <p>Aineisto kerättiin toukuusta syyskuuhun vuonna 2015.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus, joka toteutettiin kyselyllä. Kysely suoritettiin paikan päällä yliopiston luokahuoneessa.</p> <p>Pohjautuu Swedish Fertility Awareness Questionnaire -kyselyyn, joka koostui kolmesta eri teemasta sisältäen yhteensä 20 kysymystä. Teemat olivat demografiset tekijät, opiskelijoiden lastenhankinnan aiheet ja hedelmällisyystietoisuuden taso.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suurin osa (88,4 %) opiskelijoista vastasi toivovansa lapsia tulevaisuudessa. Naisopiskelijat olivat halukkaampia lastenhankintaan kuin miesopiskelijat. Ihannelapsilukumäärä kaikkien opiskelijoiden kesken oli keskimäärin 2,42 lasta. Naisopiskelijat suunnittelivat ensimmäistä lasta 25–29 vuoden iässä. Miesopiskelijat olivat alttiimpia lykkäämään lastenhankintaa kuin naisopiskelijat. 2. Vaikka naisopiskelijat olivat halukkaampia lastenhankintaan kuin miesopiskelijat, halusivat miehet keskimäärin lukumäärältään enemmän lapsia kuin naiset. Naisopiskelijat näkevät raskaustajan ja lastenhankinnan vaikuttavan kielteisesti omaan työuraan, koska turkkilaisessa kulttuurissa

naiset huolehtivat lapsistaan. Yleisesti miehillä ei ole vastuuta lastenhoidosta. Naisten lisääntyvät korkeakouluopinnot todettiin korreloivan ensisynnyttäjien keski-ian nousemista.

3. Opiskelijoiden hedelmällisyystietoisuuden taso havaittiin puutteelliseksi. Opiskelijat osasivat vastata oikein kysymyksiin naisen hedelmällisimmästä iästä ja lapsettomuudesta kärsivien yleisyydestä Turkissa, mutta tietämys ikään perustuvasta hedelmällisyyden laskusta oli rajallista. Opiskelijat yliarvioivat hedelmöityshoitojen tehoa lapsettomuuteen ja luottivat liikaa lääketieteellisiin apukeinoihin raskauden alkamiseen.

On tärkeää tarjota opiskelijoille lisääntymisterveyteen liittyviä neuvontapalveluita, joita ylläpitävät kättilöt ja hoitoalan ihmiset.

<p>7. Okine, Rachel & Hughes, Lydia M. & Smith, Grace & Bonus, Marissa L. & Feinberg, Eve C. & Bernardi, Lia A. Undergraduate students have low fertility knowledge and high anxiety regarding future fertility: An opportunity for education. Yhdysvallat, 2023.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tarkoituksena oli arvioida yliopisto-opiskelijoiden lastenhankinnan aikeita, lisääntymiseen liittyviä huolia, tietämyksen tasoa iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen ja kiinnostuksen tasoa saada hedelmällisyyteen liittyvää neuvontaa.</p> <p>Ensisynnyttäjien keski-ikä on ollut tasaisessa nousussa siitä huolimatta, että on tiedossa iän vaikutus hedelmällisyyteen. Korkeasti kouluttautumisella on nähty selvä yhteys lastenhankinnan lykäämiselle myöhemmälle iälle sekä pienempään perhekokoon.</p>	<p>N = 291, joista 263 olivat naisia ja 28 miehiä. Osallistujat olivat yhdysvaltalaisen yliopiston kandiopiskelijoita ja 90 % heistä oli lääketieteellisellä tutkintolinjalla.</p> <p>Aineisto kerättiin maaliskuusta huhtikuuhun vuonna 2021.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus, joka toteutettiin verkkokyselyllä. Kysely koostui 42 kysymyksestä liittyen lastenhankinnan aikeisiin, henkilökohtaisiin huoliin koskien lisääntymistä, hedelmällisyystietoisuuden tasoa ja kiinnostusta saada hedelmällisyysneuvontaa.</p> <p>Osa hedelmällisyystietoisuuteen liittyvistä kysymyksistä pohjautui aiemmin kehitettyyn Cardiff Fertility Knowledge Scale -arviointikaluun.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 62,5 % opiskelijoista vastasi haluavansa lapsia tulevaisuudessa. Tässä ei ollut eroa naisten ja miesten välillä. 2. 68,3 % opiskelijoista vastasi lykkäävänsä lastenhankintaa opiskelun ja uratavoitteiden vuoksi. He silti suunnittelivat hankkivansa ensimmäisen lapsen 30 ikävuoteen mennessä. Naiset olivat alttiimpia lykkäämään lastenhankintaa kuin miehet urahaaveisiin vedoten. Sopivan kumppanin löytämisestä opiskelijat eivät sen sijaan olleet kovin huolissaan. 3. Iso osa opiskelijoista osoitti puutteellista hedelmällisyystietoisuuden tasoa, mutta ilmaisivat kiinnostuksensa saada hedelmällisyyteen liittyvää neuvontaa. Tulokset korostivat sitä, että korkeakoulusta huolimatta, vaikka olisi lääketieteen opiskelija, on
--	---	--	---	---

tietämys hyvin rajallista, kun puhutaan iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen. Opiskelijoilla oli ylioptimistiset arviot hedelmöityshoitojen vaikuttavuudesta, sillä he uskoivat, että lääketieteen avulla he voivat lykätä lastenhankintaa noin 15 vuodella eteenpäin.

Opiskelijoiden toiveisiin tulisi vastata ja tarjota ehkäisyneuvonnan lisäksi hedelmällisyysneuvontaa tukemaan opiskelijoiden päätöksentekoa lisääntymisterveudessa.

1. Vain 46,45 % vastaajista oli lapsihaaveita tulevaisuudelle. Ihanne-lukumäärä lapsille olisi vastaajien mielestä keskimäärin 1,47, mutta todellisuudessa 1,03 lasta oli ai-komuksena. 80 % vastaajista suunnitteli ensimmäisen lapsen hankintaa 27 ikävuoden jälkeen. Todettiin, että mitä enemmän koki feministin identiteettiä, vahvisti se lastenhankintaa tukevien

8. Qiao, Penghao & Li, Yiming & Song, Yixuan & Tian, Xi.

Female university students' fertility intentions and their psychosocial factors. Kiina, 2024.

Vertaisarvioitu.

Tarkoituksena oli tutkia kiinalaisen yliopiston naisopiskelijoiden lastenhankinnan aikeita ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Tarkoituksena oli myös tarjota ehdotuksia maanjohdolle, kuinka luoda lastenhankinnalle suotuisia olosuhteita ja näin kaventaa

N = 1124
Osallistujat olivat naisopiskelijoita kiinalaisessa yliopistossa, johon kuului 51 eri kam-pusta.

Aineisto kerättiin 10.2.–10.3.2023 välisenä aikana.

Poikkileikkaustutkimus, joka toteutettiin kyselyllä. Kysely suoritettiin paikan päällä valvonnan alla.

Kyselyssä oli 55 kysymystä, jotka olivat osana neljää eri teemaa; demografiset tekijät, lastenhankinnan aikeet, näkemys lastenhankinnan esteistä

kuilua matalan hedelmällisyysluvun ja valtion tahtotilaa väestön lisääntymiselle.

Hedelmällisyysluku ja naisten aikomus lastenhankinnalle on pysynyt matalana, vaikka ”kolmen lapsen politiikka” otettiin Kiinassa käyttöön vuonna 2021. Taustalla on huoli siitä, että väestö vanhenee ja työikäisten määrä laskee voimakkaasti, joka vaikuttaa yhteiskunnan sosiaalisen ja taloudelliseen kehitykseen.

ja lastenhankintaa tukevista tekijöistä sekä käsitys oman feminismin tasosta.

Kyselyn pohjalla käytettiin TDIB-mallia (Traits/motivations-Desires-Intentions-Behavior) arvioimaan lastenhankinnan aikeiden toteutumista käytännön tasolle.

tekijöiden tärkeyttä ja saataavuutta, mutta samalla se myös korosti lastenhankinnan esteitä.

2. Taloudelliset paineet ja ajan sekä jaksamisen puute nimettiin suurimmiksi lastenhankinnan esteiksi. Myös synnytyspelolle annettiin painoarvoa. Ulkoisten tekijöiden esteiksi nähtiin, jos työnantaja rajoittaa palkkausta ja urakehitystä raskauteen ja lastenhoitoon nojaten, työtehtävien turvallisuudesta raskausaikana ei välitetä tai valtio ei tue äitiyshuoltoa. Mitä korkeampi feministisen identiteetin taso, sitä herkemmin lykkaa avioitumista ja lastenhankintaa omien uratavoitteiden ja työelämässä kasvavien mahdollisuuksien vuoksi.
3. Tutkimus ei vastannut kysymyseen.

				<p><i>Tutkimuksen tulokset korostavat lapsiystävällisen yhteiskunnan tärkeyttä, jossa naisten urakehitystä suojellaan ja turvallista työympäristöä lastenhankinnan kannalta tarjotaan.</i></p>
<p>9. Lardou, Ioanna & Chatzipapas, Ioannis & Chouzouris, Michail & Xenos, Panos & Petrogian-niss, Nikolaos & Tryfos, Dimitrios & Chandakas, Stephanos & Grigoriadis, Themos & Michala, Lina. Fertility awareness and intentions among young adults in Greece. Kreikka, 2021.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa nuorten aikuisten tiedonaukot koskien hedelmällisyyttä, tunnistaa kehityskohteet toisen asteen opetuksessa ja ehdottaa yhteiskunnallisia toimenpiteitä kasvatukseen hedelmällisyydesti tietoisuuden tasoa.</p> <p>Kreikassa ensisynnyttäjien keski-ikä on noussut 31,5 ikävuoteen. Lastenhankinnan lykkäämiseen on johtanut huono työllisyystilanne Kreikassa, puutteellinen terveydenhuolto, naisten omien uratavoitteiden priorisoiminen</p>	<p>N = 1875 nuorta aikuista, joista 1133 oli naisia ja 742 miehiä. 83,5 % vastaajista oli korkeakouluopiskelijoita.</p> <p>Vastaajat olivat iältään 20–26-vuotiaita ja asuivat Kreikassa.</p> <p>Aineisto kerättiin helmijoulukuun 2020 aikana.</p>	<p>Verkkokysely.</p> <p>Kysely perustui muokattuun versioon Cardiff Fertility Knowledge Scale -kyselystä. Kysely sisälsi 22 kysymystä, jotka jaokautuivat teemoihin; demografiset tekijät, lastenhankinnan aiheet, hedelmällisyyteen vaikuttavat tekijät, hedelmöityshoidot, munasoluluovutus ja -pakastus, sekä naisen ikä yleisesti.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Naisista 94,0 % ja miehistä 91,8 % toivoo lapsia tulevaisuudessa. 50,8 % naisista suunnitteli lastenhankintaa 31–35-vuotiaana. Useimpien toive lapsilukumäärästä oli 2 lasta. Maaseudulla asuvat ja toisen asteen koulutuksen saaneet suunnittelivat lastenhankintaa 30 vuoden ikään mennessä kaupungissa asuvia ja korkeakoulututkinnon opiskelleita todennäköisemmin. 2. Urahaaveiden saavuttaminen ennen lastenhankintaa. Sosiaaliset ja taloudelliset syyt tunnistettiin keskeisiksi tekijöiksi äitiyden lykkäämiseksi.

ja vallitseva epäsuotuisa työkuulttuuri vanhemmille.

3. Useat tiedostivat ihanteelliseksi, että nainen hankkisi ensimmäisen lapsensa alle 30-vuotiaana. Noin puolet vastaajista yliarvioi hedelmöityshoitojen vaikuttavuutta ja havaittiin, että osalla korkeakouluopiskelijoilla on puutteellinen hedelmällisyystietoisuuden taso, virheellisesti uskoen, että hedelmöityshoidoilla voidaan ohittaa iän aiheuttama hedelmällisyyden aleneminen. Elämäntavat kuten päihteet, ylipaino ja seksitaudit nimettiin hedelmällisyyttä heikentäviksi tekijöiksi, mutta toisaalta ei tunnistettu kondomin käyttämättömyyttä siihen liittyväksi tekijäksi.

Hedelmällisyystietoisuuden tason lisääminen nuorten aikuisten keskuudessa on tarpeellista tukeakseen tietoon perustuvaa päätöksentekoa lastenhankinnan lykkäämisestä ja sen mahdollisista seurauksista.

<p>10. Kim, Hae Won & Kim, Seo Yun. Gender differences in willingness for childbirth, fertility knowledge, and value of motherhood or fatherhood among college students in South Korea, 2021. Etelä-Korea, 2023.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli saada ymmärrystä sukupuolten välisestä eroista, kun kyseessä ovat korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan halukkuuteen vaikuttavat tekijät, hedelmällisyystietoisuuden taso ja arvostus vanhemmuutta kohtaan.</p> <p>Etelä-Koreassa on suhteellisen matala hedelmällisyysluku (0,78) verrattuna muihin OECD-maihin. Trendinä on nuorten aikuisten aikeet lykätä lastenhankintaa myöhemmälle iälle, jolloin riskit raskaudessa ja synnytyksessä lisääntyvät. Korkeakouluikäiset ovat pariutumisen ja lastenhankinnan kynnyksellä, joten</p>	<p>N = 286, joista 142 naisopiskelijaa ja 144 miesopiskelijaa.</p> <p>Osallistujat olivat korkeakouluopiskelijoita Etelä-Koreassa, naimattomia ja 18–35-vuotiaita.</p> <p>Aineisto kerättiin 20.6.–19.7.2021 välisenä aikana.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus, joka toteutettiin verkkokyselyllä.</p> <p>Kysely sisälsi osioita liittyen seuraaviin teemoihin; demografiset tekijät, terveystäytyminen, halukkuus lastenhankintaa ja avioliittoa kohtaan, hedelmällisyystietoisuuden taso ja arvostus vanhemmuutta kohtaan.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Alle puolet naisopiskelijoista (35,9 %) toivoi lapsia tulevaisuudessa. Miesopiskelijat olivat halukkaampia lastenhankintaan kuin naisopiskelijat (61,1 %) ja arvostivat vanhemmuutta enemmän. Lapsia haluavat opiskelijat toivoivat keskimäärin 2,1 lasta ja aiottu ikä lastenhankinnalle oli 31–34-vuotiaana. Naisten lastenhankinnan halukkuuteen vaikuttivat myönteisesti uskonnollisuus, taloudellinen tuki (opintotuki) ja oma arvostus vanhemmuutta kohtaan.2. Lastenhankinnan esteiksi naisopiskelijoiden näkökulmasta nimettiin huono taloudellinen tilanne sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen hankaluus. Kulttuurissa naiset ottavat päävastuun lastenhoidosta, vaikka olisivat työelämässä, joka koetaan kuormittavaksi.
---	---	---	---	--

	<p>on tärkeää tavoittaa opiskelijoiden ajatukset lastenhankinnasta, jotta osattaisiin tarjota hedelmällisyysneuvontaa tekemään tietoon perustuvia päätöksiä lisääntymisterveiden kannalta.</p>			<p>3. Miesopiskelijoilla oli huomattavasti parempi hedelmällisyystietoisuuden taso kuin naisopiskelijoilla.</p> <p><i>Pitäisi parantaa keinoja tukea naisia työelämän ja perhe-elämän yhdistämisessä. Nuorten aikuisten hedelmällisyystietoisuuden tasoa tulisi parantaa tarjoamalla hedelmällisyysneuvontaa ennaltaehkäistäkseen tahatonta lapsettomuutta.</i></p>
<p>11. Prior, Eugenie & Lew, Raelia & Hammarberg, Karin & Johnson, Louise. Fertility facts, figures and future plans: an online survey of university students. Australia, 2019.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida yliopisto-opiskelijoiden aikeita ja toiveita lastenhankinnalle tulevaisuudessa, hedelmällisyystietoisuuden tasoa ja tiedonhankinnan lähdettä sekä vertailla nais- ja miesopiskelijoiden vastauksia keskenään.</p> <p>Vuonna 2015 Australiassa ensisynnyttäjien</p>	<p>N = 1215, joista 930 oli naisopiskelijoita ja 285 miesopiskelijoita.</p> <p>Vastaajat olivat iältään 18–30-vuotiaita ja opiskelivat Melbournen yliopistossa.</p> <p>Aineisto kerättiin maaliskuun 2017 aikana.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus, joka toteutettiin kyselyllä yliopistossa paikan päällä.</p> <p>Kyselyn osiot oli jaettu eri teemoihin; demografiset tekijät, aiheet tulevaisuuden vanhemmuudelle, hedelmällisyystietoisuuden taso ja suotuisat tiedonhankintalähteet.</p>	<p>1. Suurin osa vastaajista (naisista 72,7 %) toivoi lapsia tulevaisuudessa eikä nais- ja miesopiskelijoiden välillä ollut eroa koetussa tärkeydessä tulla vanhemmaksi. Suurin osa vastaajista toivoi vähintään kaksi lasta ja yli puolet naisista toivoi ensimmäistä lasta 30. ikävuoteen mennessä. 40,3 % naisista suunnitteli lastenhankintaa 30–34-vuotiaana.</p>

keski-ikä oli 28,9 vuotta ja kaikkien synnyttäjien keski-ikä oli 31 vuotta. Tahaton lapsettomuus on merkittävä ongelma Australiassa. Korkeakouluopiskelijat nähdään erityisesti vaarassa ajautua tahattomaan lapsettomuuteen, koska ovat alttiita lykkäämään lastenhankintaa työuran edistämisen ja muiden elämäntekijöiden varjolla ennen suunniteltua vanhemmuutta.

Osa hedelmällisyystietoisuuteen liittyvistä kysymyksistä perustuivat aiemmissa tutkimuksissa käytettyihin malleihin.

2. Lastenhankinnan esteet, jotka olivat tärkeämpiä naisille kuin miehille, olivat keskeneräiset opinnot, uratavoitteet, työn ja perhe-elämän yhdistämisen vaikeus, lastenhoidon puuttuminen sekä matkustelu ja muut elämäntekijät ennen lastenhankintaa.
3. Hedelmällisyystietoisuuden todettiin olevan kohtalaisella tasolla. Vaikka alle puolet vastaajista osasi nimetä oikean iän naisen hedelmällisyyden laskulle, oli iso osa sitä mieltä, että hedelmällisyyden lasku alkaisi jo aiemmin. Sen sijaan hedelmöityshoitojen tehoon luotettiin liikaa eikä huomioitu iän vaikutusta IVF-hoidosta huolimatta.

Koska naisen ikä on määrittävin tekijä raskauden alkamiselle, on tärkeää vahvistaa nuorten aikuisten hedelmällisyystietoisuuden tasoa, jotta he osaavat

				<i>tehdä oikea-aikaisia päätöksiä lastenhankinnan suhteen.</i>
<p>12. Delbaere, Ilse & Pitsillos, Tryfonas & The Greek Collaborating Group & Tydén, Tanja & Kerckhof, Lisa & Iliadis, Stavros I. Fertility awareness and parenthood intentions among medical students in three European countries. Belgia, Ruotsi ja Kreikka, 2021.</p> <p>Vertaisarvioitu.</p>	<p>Tarkoituksena oli tutkia kolmen eri Euroopan maan lääketieteen opiskelijoiden lastenhankinta-aikeita ja hedelmällisyystietoisuuden tasoa sekä samalla verrata sukupuolten ja maiden välisiä eroja vastauksissa.</p> <p>Useimmissa Euroopan maissa on trendinä, että nainen hankkii ensimmäisen lapsensa 30. ikävuoden kynnyksellä. Perhesuunnittelu on tasapainoteltua henkilökohtaisten ja uratavoitteiden välillä, sekä samalla tiedostaen hedelmällisyyden aikaikunan. Aiemmissä tutkimuksissa on havaittu, että</p>	<p>N = 656 lääketieteen opiskelijaa, joista 406 oli naisia ja 247 miehiä. Näistä 279 oli Ruotsista, 275 Belgiasta ja 102 Kreikasta.</p> <p>Opiskelijat rekrytoitiin Ruotsin seitsemästä lääketieteellisestä yliopistosta, yhdestä Belgian yliopistosta ja yhdestä Kreikan yliopistosta.</p> <p>Aineisto kerättiin Ruotsissa huhti-toukokuussa 2017, Belgiassa huhti-kuusta 2017 toukokuuhun 2018 ja Kreikassa syyskuusta 2017 tammi-kuuhun 2018.</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus, joka suoritettiin kyselyllä joko paikan päällä tai verkossa.</p> <p>Kysely oli muunneltu versio Swedish Fertility Awareness Questionnaire -kyselystä. Kysely sisälsi 23 kysymystä kosken demografisia tekijöitä, lisääntymistäustasta, lastenhankinta-aikeista ja koetusta tärkeydestä lastenhankintaa kohtaa.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suurin osa vastaajista (94,5 %) haluaisi lapsia tulevaisuudessa ja toivottu lapsilukumäärä oli 1–3 lasta. Lasta toivottiin keskimäärin 29-vuotiaana ja viimeinen lapsi suunniteltiin hankittavaksi 35-vuotiaana. 2. Lastenhankinnan esteiksi nimettiin uratavoitteet perhe-elämän sijasta, ympäristölliset ja eettiset periaatteet, synnytyspelko, huoli että sopivaa kumppania ei löydy sekä homoseksuaalisuus. 3. Lääketieteen opiskelijoilla todettiin olevan parempi hedelmällisyystietoisuus kuin muiden alojen opiskelijoilla. Suurin osa vastaajista tiesi, milloin naisen hedelmällisyys alkaa alenemaan. Vaikka ikä tunnistettiin merkittäväksi hedelmällisyyttä alentavaksi

puutteellisen hedelmällisyystietoisuuden lisäksi liiallinen luotto hedelmöityshoitojen tehoon altistaa lastenhankinnan lykkäämiseen.

tekijäksi, naisista enemmistön mielestä ali- ja ylipaino ja nikotiinituotteiden käyttö olivat heikentävämpiä tekijöitä kuin ikä.

Lääketieteen opiskelijat tekevät tietoisia päätöksiä lastenhankinnan lykkäämiseksi hedelmällisyystietoisuudesta huolimatta. Yhteiskuntapolitiikkaa tulisi kehittää niin, että olosuhteet olisivat suotuisat lastenhankinnalle saadakseen väestönkasvu noususuuntaiseksi.

13. Tan, Poh Lin & Pan, Jessica & Xia, Xing.
Does information on age-related fertility decline and fertility policies affect university students' family and career expectations? Evidence from a randomized controlled trial.
Singapore, 2023.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kokeilla intervention avulla, onko hedelmällisyyttä koskevalla tiedon annolla vaikutusta yliopisto-opiskelijoiden perhe- ja urasuunnitteluaikeisiin.

N = 1000 yliopisto-opiskelijaa.

Opiskelijat olivat kokoikäisiä Singaporen yliopiston opiskelijoita, 20–24-vuotiaita, naimattomia, lapsettomia ja heteroseksuaaleja.

Koe suoritettiin verkkokyselyllä, joka koostui kolmesta vaiheesta; esikokeesta, altistumisesta tuotetun tiedon esitteelle ja jälkikokeesta. Esitteitä oli kolmenlaista, joista yksi käsitteli ikään liittyvää hedelmällisyyden alenemista, toinen lisää-

Yli puolet (60 %) vastaajista toivoo lapsia tulevaisuudessa. Ryhmässä, jossa altistuttiin tiedolle iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen, oli eniten eroavaisuuksia ennen ja jälkeen vastauksissa. Jälkikokeessa opiskelijoiden vastaukset ihanneiästä ensimmäisen lapsen saamiselle laski keskimääräisestä 30,3 iästä 29,8 ikään. Ryhmässä, jossa altistuttiin lisääntymiseen liittyviin yhteiskunnallisiin asioihin, oli myös eroavaisuuksia ennen

Vertaisarvioitu.	Lisääntymisiässä olevalla väestöllä on heikkoa hedelmällisyystietoisuutta ja ylioptimisia odotuksia hedelmöityshoitojen tehosta ohittaakseen iän tuoman hedelmällisyyden alenemisen.	Aineisto kerättiin syys–lokakuun 2021 aikana.	<p>tymiseen liittyviä yhteiskunnallisia asioita (lääketieteelliset avut, lapsilisät, lastenhoito) ja kolmas diabetesta (kontrolliryhmä). Esite valikoitui satunnaisesti vastaajille.</p> <p>Esi- ja jälkikokeella kysyttiin opiskelijoiden ajatuksia perhe- ja urasuunnitelmista ja verrattiin, oliko interventiolla vaikutusta ennen ja jälkeen vastauksiin.</p>	<p>ja jälkeen vastauksissa, mutta ei yhtä merkittävästi kuin tiedolle iän vaikutuksilla hedelmällisyyteen altistuneessa ryhmässä. Tiedolle iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen altistuneessa ryhmässä nousi eniten huolta omasta lisääntymisterveydestä verrattuna muihin ryhmiin.</p> <p>Ihannelapsilukumäärä esikokeessa oli keskimäärin 1,9 lasta, eikä mikään kokeessa käytetty esite vaikuttanut vastauksiin jälkikokeessa.</p> <p>Mikään esite ei vaikuttanut opiskelijoiden opinto- ja uratavoitteisiin, mutta tiedolla iän vaikutuksesta hedelmällisyyteen aikaistettiin opiskelijoiden ajatuksia lastenhankinnan ajankohdasta ainakin lyhytaikaisesti.</p> <p><i>Oikealla tiedon annolla voi korjata yliopisto-opiskelijoiden ylioptimistiset käsitykset hedelmöityshoitojen tehokkuudesta ja harhaiset käsitykset siitä, että</i></p>
------------------	--	---	---	---

				<i>terveellisillä elämänvalinnoilla voisi sivuuttaa iän tuoman hedelmällisyyden alenemisen. Tästä voisi seurata hedelmällisyyden kannalta oikea-aikaisempaa perhesuunnittelua kuitenkin tinkimättä uratavoitteista.</i>
--	--	--	--	---

Tutkimuksissa nousseet keskeisimmät löydökset

Keskeisimmät löydökset teemoittain	Luettelo tutkimuksista, joista löydös on poimittu. Numerolla viitataan taulukoidun tutkimuksen numeroon (liite 2).
Korkeakouluopiskelijoiden lastenhankinnan aiheet	
Yli puolet (> 60 %) naisopiskelijoista toivoi lapsia tulevaisuudessa (n = 10)	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13
Alle puolet (< 48 %) naisopiskelijoista toivoi lapsia tulevaisuudessa (n = 3)	3, 8, 10
Aiottu ikä ensimmäisen lapsen saamiselle	
25–30-vuotiaana (n = 8)	1, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12
31–35-vuotiaana (n = 4)	4, 9, 10, 13
Toivottu lapsilukumäärä	
Yksi lapsi (n = 1)	8
Kaksi lasta (n = 8)	1, 3, 4, 5, 9, 10, 12, 13
Vähintään kaksi lasta (n = 2)	6, 11
Lapsen saamisen tärkeys	
Lapsen saaminen on tärkeämpää naisille kuin miehille (n = 1)	6
Lapsen saaminen on tärkeämpää miehille kuin naisille (n = 3)	1, 2, 10
Lapsen saaminen yhtä tärkeää naisille ja miehille (n = 4)	7, 9, 11, 12
Lastenhankinnan aikeisiin vaikuttavat tekijät	
Edellytyksenä perhe- ja työelämän yhdistäminen (n = 8)	1, 2, 5, 6, 8, 10, 11, 12
Miehillä myönteisempi mielikuva lastenhankinnan vaikutuksista omaan elämään (n = 3)	1, 6, 10
Arvomaailma muuttunut ja muut asiat tärkeämpiä kuin perheen perustaminen (n = 3)	3, 8, 10

Naisten korkeakouluopinnot korreloivat ensisynnyttäjäien keski-ian nousua (n = 3)	6, 8, 9
Feminismi nousevana aatteena; itsensa kehittamisen ja oman vapautensa priorisoiminen (n = 2)	2, 8
Lastenhankintaa estävät tekijät	
Urahaaveiden tavoittelu tai ei vielä vakiintunutta työase- maa (n = 8)	2, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12
Huoli taloudellisesta tilanteesta (n = 7)	1, 4, 8, 9, 10, 11, 12
Keskeneräiset opinnot (n = 6)	1, 2, 5, 7, 11, 12
Lasten päivähoito puuttuu (n = 5)	1, 3, 5, 8, 11
Vastuu lastenhoidosta painottuu naiselle parisuhteessa (n = 5)	1, 2, 6, 8, 10
Sopiva kumppani tai tasapainoinen parisuhde puuttuu (n = 4)	1, 4, 11, 12
Tunne omasta kypsymättömyydestä vanhemmuuteen (n = 2)	1, 11
Tasa-arvoinen työkuultuuri puutteellinen (n = 2)	3, 8
Matkustelu ennen lastenhankintaa (n = 2)	5, 11
Synnytyspelko (n = 2)	8, 12
Korkeakouluopiskelijoiden hedelmällisyystietoisuus	
Matala hedelmällisyystietoisuuden taso (n = 6)	1, 3, 4, 6, 7, 10
Kohtalainen hedelmällisyystietoisuuden taso (n = 5)	2, 5, 9, 11, 13
Hyvä hedelmällisyystietoisuuden taso (n = 1)	12
Puutteellista hedelmällisyystietoisuutta tehdä oikea-ai- kaisia tai tietoisia valintoja lastenhankinnan eteen (n = 11)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13
Yleisimpänä hedelmällisyystietoisuuden lähteenä joko media tai verkosta hankittu tieto (n = 3)	2, 4, 11
Harhaan johtavat mediatiedotteet julkisuuden naisista, jotka saaneet lapsen 40–50-vuotiaana voivat vaikuttaa nuorten aikuisten virheellisiin käsityksiin hedelmällisyy- destä (n = 2)	7, 11
Naisen iän vaikutus hedelmällisyyteen	
Naisen ikää aliarvioitiin hedelmällisyyttä alentavaksi teki- jäksi (n = 7)	1, 3, 4, 5, 6, 7, 13

Opiskelijat arvioivat hedelmällisyyden laskevan merkittävästi 40 ikävuoden jälkeen (n = 4)	3, 5, 6, 7
Opiskelijat arvioivat hedelmällisyyden laskevan merkittävästi 45 ikävuoden jälkeen (n = 2)	1, 4
Liiallinen luotto lääketieteen apuihin tai ylioptimistiset arviot hedelmöityshoitojen tehokkuudesta lapsettomuuden sattuessa (n = 7)	3, 4, 6, 7, 9, 11, 13